

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek).**
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya 1896. évi május hó 27-én (szerdán) d. u. 4 órakor ülést tart a Közteleken. Az ülés tárgysorozatát a „Köztelek” 39. számában közöltük.

A székesfővárosi vásárcsarnokok.

A székesfővárosi vásárcsarnokok épületei már majdnem készen állanak s a közforgalomnak való átadásukra várnak, a mi a többszöri elhalasztás után véglegesen a folyó év augusztus havára van megállapítva. A vásárcsarnokok hasznát nemcsak a főváros fogyasztó közönsége óhajtja mielőbb igénybevenni, hogy végrehalára megszabaduljon az élelmezés azon mizériáitól, a melyet a főváros közönsége azonnal érez, mihelyt a normálnál csak egy kissé is emelkedik a fogyasztás, mint az különösen az idén a kiállítás alkalmára felránduló idegenek szaporodtával máris jelentkezik, hanem óhajtva várja a termelő közönség is, a mely a főváros élelmezését ellátni hivatva van és pedig nem csupán a főváros közvetlen közelében lakó termelők, hanem még inkább a távolabbiak, a kik bármennyire megfelelő természeti és gazdasági viszonyok közt vannak is az élelmiszerek termelése tekintetében, ezt ki nem használhatták, mert megfelelő biztos értékesítés nélkül ezek termelését el nem kezdhették. Mig tehát egyrészt a fogyasztóközönség igényei biztosan, mindenkor jó és olcsó árukkal kielégíthetők, addig a termelők cikkeiknek biztos piacát nyerik meg egyrészt a fővárosban magában, másrészt a vásárcsarnokok közvetítésével a fölöslegeknek a vidéki

piaczokra és külföldre való exportálása által.

Most, a midőn a vásárcsarnokok megnyitásának küszöbén állunk, érdemes arról elmélkednünk, hogy a fővárosi fogyasztó közönség szükségleteinek jó és becsületes kielégítése mellett, a termelő közönség miképen fordítsa ezen nem fővárosi, hanem valóban országos intézményt a maga javára. Lássuk hát először is mi a vásárcsarnokok célja, mert ebből lehet leginkább azon eszméket levonni, amelyekkel a termelő közönségnek a saját és a fogyasztó közönség érdekében a vásárcsarnokoknak megnyitása előtt okvetlenül foglalkoznia kell.

A vásárcsarnok intézmény az élelmi cikkek behozatalát biztosítja és fokozza, azt folytonossá s állandóvá, minőségileg pedig változatossá, sokfélévé teszi, megszüntetvén azon korlátozást, mely szerint a főváros tulnyomóan környékéről és csak a hét bizonyos napjain láttatik el élelmi szerekkel és bevonván annak fogyasztásába és a környékével való versenybe a távoli termelési forrásokat is, melyek termelőinek és eladóinak lehetővé teszi, hogy a cikkeiket biztosan és a fogyasztás helyén, tehát a kínálat és kereslet természetes árszabályozása szerint és nagyobb fáradság és aránytalan költség nélkül is akadálytalanul értékesítsék, a mennyiben azt csak be kell küldeniök.

A vásárcsarnok intézmény nemcsak állandó közvetítőként lép a közvetítésre utalt termelő s eladó s a fogyasztó közé, hanem ezen közvetítés szoliditását is biztosítja a hatósági közvetítők intézménye által, mely közvetítők útján az élelmiszert az ezek által gyakorlandó nagybani eladások és árverések (aukciók)

nyilvánosságánál fogva könnyen ismerhető s így hivatalosan ellenőrizhető és közvéteendő áron közvetlenül jut a nagyban vásárló s illetve maga a fogyasztó kezébe.

Az intézmény az árunak olcsó s azt a megromlás s értékcsökkenés ellen megóvó, az eladót és vevőt korlátozó időjárástól nem függő, fedett és nemcsak eladásra, hanem raktározásra is megfelelően berendezett vásárhelyet nyújt.

Az eladókat élelmi cikkeikkel egyes nagyobb vásárhelyeken központosítván, azok versenyét lehetővé teszi és az egészségre ártalmas, vagy hamisított élelmi szerek közfogyasztásra bocsátását akadályozza az által, hogy az egészséges és valódi minőségű cikkek behozatalát emeli, a behozatali forgalmat pedig központosítván, az egészség- és vásárrendőri ellenőrzés sikerét biztosítja.

Az által végre, hogy a termelvények fogyasztását közvetíti s előmozdítja, azok nagy és dus választéku tömegét a fővárosba vonzza, itt egy mindennapi nagy, a jó és olcsó élelmezés előfeltételét s eszközét képező élelmi vásár forgalmának tárgyává teszi és folytonos és rendszeres értékesítésüket ezen vásár útján biztosítja: hivatva van a gazdát intenzivebb termelésre serkenteni, a kereskedelmet fejleszteni, új feldolgozási iparágakat, új kereseti forrásokat teremteni, az adóképesseget fokozni más városok élelmezési viszonyainak javítására is kihatni, szóval a közjólétet minden irányban emelni; tehát nemcsak helyi érdekű, hanem általános közgazdasági és társadalmi fontossággal is bíró intézmény.

Mint látható, a vásárcsarnok-intézmény a termelőkre nézve az értékesítésre oly tág teret nyújt, amely nemcsak a fővárosi

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST

Alkotmány-uteza 31. szám.

Tűz- és jégkár elleni biztosítások közvetítése.

Hizott marha és sertés bizományi értékesítése.

Havonként kétszer megjelenő üzleti értesítőnk a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének tagjai ingyen kapják.

Mai számunk 16 oldal.

közvetlen fogyasztást, hanem általában az élelmiszerek forgalmát hivatva van megteremteni és szabályozni. És a vásárcsarnokok életbeléptetése, üzeme és szervezete tárgyában alkotandó szabályrendeletnek Matuska Alajos fővárosi tanácsnok által készített valóban minden tekintetben megfelelő és mintaszerű tervezete a termelőknek erre teljes mértékben teret is nyújt; mert a tervezet fő alapelve az, hogy a termelő közönség lehető közvetlen összeköttetésbe jusson a fogyasztóval, hogy így a közvetítés mostani busás nyereségei a termelő és fogyasztó között oszolva meg, mindkét nagy érdekkörnek valódi hasznára szolgáljon a vásárcsarnok-intézmény. A hatósági közvetítő intézményének megalkotásával lehetővé van téve, hogy minden gazda még a legkisebb mennyiségű élelmi cikkét is könnyen és tisztességes áron értékesítse, a mi elvégre is az első követelmény arra, hogy a vásárcsarnok-intézményt a termelő közönség bizalommal felkarolja.

Ámde a vásárcsarnok célja nemcsak az, hogy a termelőknek az értékesítést lehetővé tegye, hanem főleg az, hogy a fogyasztót a mindenkori jó ellátásról, a termelőt a mindenkori megfelelő elhelyezésről biztosítsa. És ez a pont az, a melynél a termelő közönség közreműködésére a vásárcsarnoknak legnagyobb szüksége van. Ez a pont az, a hol a termelők maguk legtöbbet tehetnek saját előnyükre, a nélkül, hogy ezzel a fogyasztók érdekei sérelmet szenvednének. Egyes gazda nem képes arra, hogy egy oly óriási piac igényeit az összes élelmiszerekkel mindenkor a szükségnek megfelelőleg kielégítse, még csak néhány gazda sem. Erre az szükséges, hogy a gazdáknak nagy tömege egy testületté alakulva vegye kezébe a piac ellátását. Erre való az alakulóban levő „*Vásárcsarnok ellátók Szövete*”, a mely a fővárosi intéző köröknek teljes rokonszenvét bírva, az O. M. G. E. égíse alatt most van alakulóban. Ha ez a szövetezet a különböző élelmiszereket termelő gazdák nagy számával megalakul, ha erkölcsi tekintélyével és anyagi tehetőségével az öt megillető helyet el tudja foglalni, ha a hatósági közvetítői jogosítványt megnyerheti, úgy a fogyasztó közönség a legjobb ellátásnak, a termelők a legjobb értékesítésnek nézhetnek elébe. A gazdától függ, hogy ezen országos intézmény a termelők javára szolgáljon, mert a tervezet egyenesen erre van alkotva. Más érdekkörök már látják, hogy a gazdák kiszorításával a fogyasztókat és a termelőket haszonnal lehet megsarcolni. Vuk és társainak a főváros tanácsához intézett beadványa teljesen a Vásárcsarnok ellátók Szövetezete alapszabálytervezete elveit vallja a magáénak, midőn a fővárostól a hatósági közvetítői jogosítványt kéri. Azonban ezek már kizárólagos jogosítványt kérnek, tehát a közvetítés monopoliumát akarják maguknak biztosítani, valamint a végleges szerződés megkötése alkalmával biz-

tosítani akarják maguknak azt a jogot, hogy idővel nyereszkesedő részvénytársasággá alakulhassanak át. Nem hiszszük, hogy a főváros gazdasági ügyosztálya és különösen az annak élén álló Matuska tanácsnok, a ki oly szépen alkotta meg tervezetét a vásárcsarnok üzembe helyezésére, valaha a Vuk-féle javaslat elfogadását ajánlhassa annál kevésbé, mert a czégül használt Vuk és társa mögött egy nyereszkesedésre alakult kereskedelmi társaság rejtőzik. De a gazdáknak résen kell állaniok, mert ha a gazdák kibocsátják kezükből ez intézményt, a fővárosnak valóban nehéz helyzete lesz és a gazdák indolenciájukkal maguk kergethetik bele a tanácsot oly kényszerhelyzetbe, a melyben egy monopolizált, üzérkedő társaság kezébe kénytelen letenni a hatósági közvetítést.

Ma még azonban ennyire nem vagyunk. Ma még a tervezett Vásárcsarnok ellátók Szövetezete a helyzet ura. De ennek mihamarább meg kell végre alakulnia, mihamarább meg kell a szükséges lépéseket tennie, hogy a főváros vezetőköréi a vásárcsarnokok megújítása alkalmával reá már számíthassanak. Ugy tudjuk, hogy a szövetezetnek már eddig is elegendő tagja van, úgy tudjuk, hogy a szövetezet finanszírozása is biztosított, szükséges, hogy mihamarább végleg megalakuljon és működésbe lépjen és akkor a gazdák maguk alkotnak maguknak egy oly intézményt, a melynek segítségével termelvényeiknek legalább egy részét jól és biztosan értékesíthetik és elfoglalják a tért oly jogosulatlan közvetítéstől, a mely munka nélkül a haszonnak tejjölét akarja magának biztosítani, megkárosítván termelőt és fogyasztót egyaránt. Sz. Z.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Kis, avagy nagy petrenczék rakassunk-e?

☞ A közelmúltban tapasztalt gyakori esőzések, emberi számítás szerint bő szénas takarmánytermésre engednek következtetni. Bár a kvantitás a kvalitással nem szokott mindig együtt járni, mindazonáltal módjában áll a gazdáknak, az örömmel fogadott nagyobb mennyiséget s annak tápanyagtartalmát, okszerű takarítási eljárás által biztosítani.

Ismeretes dolog, hogy mily tág határok között ingadozik a szárított takarmány tápanyagtartalma; vegyük például a réti szénának dr. Kühn Gyula szerint meghatározott nyers proteintartalmát, a mely 5-8%—19-4% között ingadozik. A zsír- és szénhidrát-tartalom hasonlóképpen tág korlátok között változik. Természetesen, eme nagy eltéréseket nem irhatjuk mind a takarmány takarítás s annak mikénti kezelésének számlájára, mivel már maga a rét fekvése, égáji s csapadékviszonyok nagyban befolyásolják a réti takarmány minőségét. Kinek-kinek érdekében áll azután a neki osztályrészül jutott minőséget, a kilugozás és penészedés a luczerna, here- és búkkönyfélknél a tulságos kiszáradás ellen, mely a levézet lepergését okozza — kellőleg védeni. Ez okból oda terjed minden igyeke-

zetünk, hogy első sorban is a renden való száradást igyekezzünk siettetni — forgatás által. A forgató-gépek által eszközölt munka olesó ugyan, de nagy hátránya az, hogy csakis a kaszáló-gép által tarolt paralell rendeken végez jó munkát s ezt is, csak szélesendes időben. Ott a hol a napszám elég olesó, kézi kaszálás után forgattassunk inkább kézierővel. Rendszeresebb réteknél a fokozatosan eszközölt kaszálás mellett ha az első parcella nem tulságos vastag rendjeinek felső része már száraz, úgy, mire azt végig forgattatjuk napos szeles időben, ott hol a forgatás kezdődött a gyűjtést s a petrenczézést is megkezdhetjük. Olesó s jó munkát végeznek az újabb szerkezetű lögeregelyék, melyek vezetése s kezeléséhez csak egy ember, a kocsis szükséges.

Sokat hallottam már arról vitakozni, vajjon a kis- vagy a nagyobb petrenczék készítése előnyösebb-e? A fő dolog, a mi szemünk előtt lebeg az, hogy a takarmány-neműinket minél előbb, kellő száraz állapotban, kazalba vagy fedél alá juttassuk. Tehát a száradási procezzust kell lehetőleg siettetnünk. Csapadékus vidékeken, hol ugyszólván csak lopva lehet a takarmányt behordani, az ágasok vannak alkalmazásban, melyeknek segítségével a levegőnek minden oldalról kitett takarmány rövid idő alatt válik behordhatóvá. Tekintettel azonban a mi csapadékviszonyainkra, az ágasrendszert nem örvend elterjedésnek, mert eltekintve az egy pár esősebb évtől, éppen nem panaszkodhatunk esőbőségéről, mely e költséges befektetést szükségessé tenné.

Mi tehát többnyire csak petrenczékben vagy boglyákban szárítjuk takarmány-neműinket, természetesen összes igyekezetünket arra fordítva, hogy elérve a kellő szárazsági állapotot, lehető jó minőségben, kivált a here, luczerna, valamint búkkönyfélék levézetének épségben tartásával hordhassuk be takarmánytermésünket.

A kisebb területű s árvízveszélynek ki nem tett réteken a kellő behordhatási száraz állapotot hamarabb elérjük a kisebb petrenczék készítése által, ügyelvén arra, hogy azok gondosan legyenek rakva, alul a biztos alap szemelőtt tartásával, kisebb átmérőjűek, mint feljebb s kemény csucsos tetőzvék. A jól tetőzött petrencze alig ázik be pár ujjnyira, míg a lapos tetejű mélyen s a széles talapat kiálló részeit az eső a földbe veri, besározva s ha a nyirkos takarmány a többi közé keveredik, a többit is elrontja, kedvező alapul szolgálva a penészgombák szaporodásának. Azért tanácsos a nyirkos petrenczealjakat kint hagyni s csak utoljára a kazal tetőzéséhez behordani.

A kisebb területű réteken tehát, melyek nyári árvízveszélynek kitéve nincsenek, készítsünk kisebb, de formás petrenczék, melyekből pl. 10—14 fér egy szekere.

Másként áll a dolog a nagykiterjedésű s a nyári árvíz eshetőségének kitétt rétek szénas, valamint sarjtermésénél. Itt a kis petrenczék készítése daczára a gyorsabb száradásnak kevésbé ajánlatos, mert először nagy lévén a terület, a petrenczézési munkák tovább tartanak, szaporátlanabb a rakodás, tehát idővesztéssel járna, tekintettel a nagy kiterjedésre; de meg az esetleg bekövetkező árvíz a nagyobb petrencze, illetve boglya jobban kiállja magasságával, de meg súlyánál fogva is, mely az elhordás veszélyével szemben nagyobb ellenállást fejt ki.

Az ily nagykiterjedésű réteknél ajánlatos eljárás a gyűjtőgépek után kisebb petrenczék rakatni, melyek lehetőleg még napnyugta előtt könnyű szerrel boglyákba hordhatók össze. Tudvalevő dolog, hogy a gyűjtőgépek által az ugynevezett kolbászba összehúzott takarmány van laza állapotánál fogva leginkább kitéve az időjárás esélyeinek, míg az ideiglenesen petrenczékben a

pasztás esők már sokkal kevesebb kárt tehetnek. De meg másrésről az átrakás által többet érintkeznek, a széna vagy sarju a levegővel s így hamarabb is szárad. A petrenczéből a boglyába való átrakódás, petrenczehordó-rudak segélyével gyorsan és tisztán eszközölhető.

A réti széna és sarju takarításánál sokkal nagyobb gondot és körültekintést igényelnek a luczerna-, here- és bükkönykeverékek. Már a kaszálás idejének a meghatározása igen nagy fontossággal bír a takarmányműeknek értékének s a velük való elbánás minőségére. Elfogadott nézet az, hogy a virágzás beálltával kaszáljunk, ha késünk, esetleg nyerhetünk a kvantitásban — de mindenesetre a minőség rovására.

A here-, luczerna- s a bükkönykeverékek legértékesebb részét a levélzet képezi; fő igyekezetünknek tehát oda kell irányulni, hogy ennek megőrzésével takaríthassuk be mesterséges takarmányainkat. A gyűjtőgépeknek itt már kevesebb szerep jut, — kivéve ha a ritka állású luczernát kaszálás után nemsokára fonnyadt állapotban felgereztyéztetjük, — mikor még levélzete nem

A zabosbükkönynél kivált nagy óvatosságot kell kifejtenuk. Tudjuk, mily nehezen várjuk ki a zab esomóinak s a bükköny beczőinek száradását. A fenti eljárás szerint de még nagyobb körültekintéssel, a renden való tulságos hevertetés rizikójának mellőzésével, a kevésbé kockázatos szárítást a kis petrenczék készítése által érjük el. Az ugy nyert takarmány megtartja szép zöld színét, tápanyagban gazdag s izletes táplálékul fog szolgálni állatainknak.

Főösleges emlitenem, hogy ugy esztetikai, mint praktikus szempontból a petrenczéknek egyenes sorokban való rakása előnyös bir. *Vimmer Lajos.*

GAZDASÁGI IPAR.

Rovatvezető: Zalka Zsigmond.

Az olajgyártás mint gazdasági ipar.

(Ω) A buzaárak hanyatlása arra indítja a gazdát, hogy más pénzforrásokról is gondoskodjék és mint ilyen, figyelemre méltó

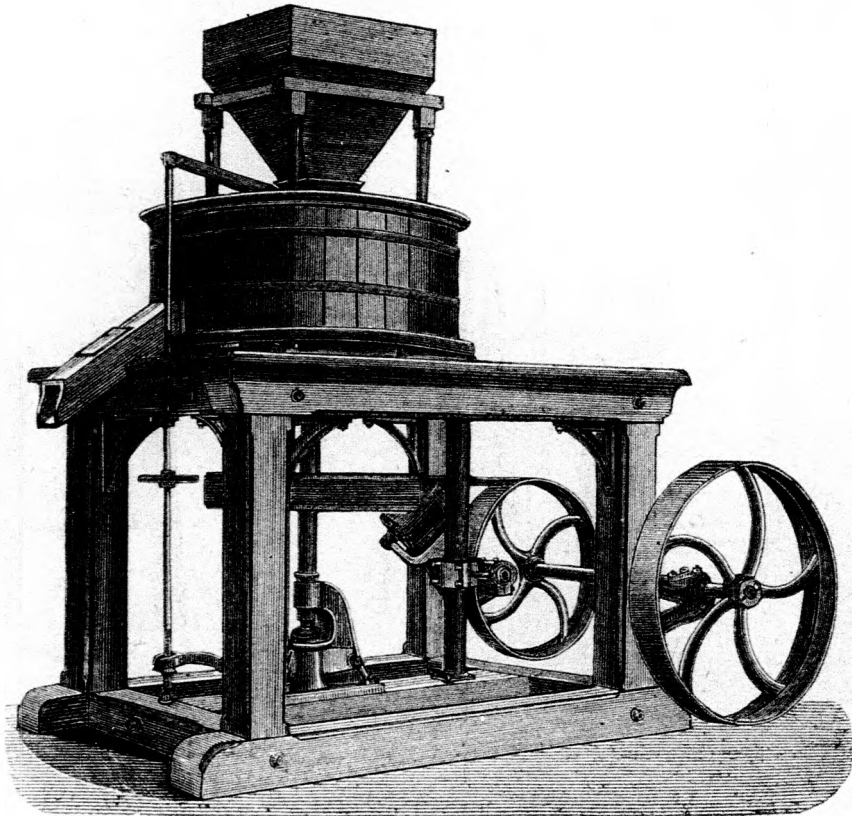
Szóval ezen pogácsafélék oly takarmányt adnak, a melynek a gazdaságban igen nagy az értéke.

Megjegyzendő, hogy a repezének feldolgozása gazdasági olajgyárakban nem fizeti ki magát, miután ezen terményt igen ki-tünően felszerelt olajgyárak nagyban dolgozzák fel, a melyekkel egy kisebb tőkével berendezett olajgyár versenyezni nem képes. A gazdasági olajgyáraknál ennél fogva első-sorban csakis a napraforgó az, a mely mint nyersanyag tekintetbe jöhet.

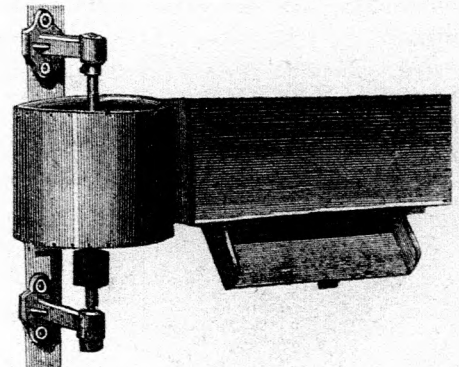
Oly gazdasági olajgyárba, a mely napraforgót dolgoz fel, a következő gépek szükségesek, u. m.:

1. Egy *hajaló malom* (l. 117. ábra); ez a napraforgó-magvak héját választja le. A magvaknak a lehántás alkalmával igen szárazaknak kell lenniök, mert máskülönbén a magvakon a héj nem reped szét és nem válik el jól a bétől és a művelet tökéletlen marad.

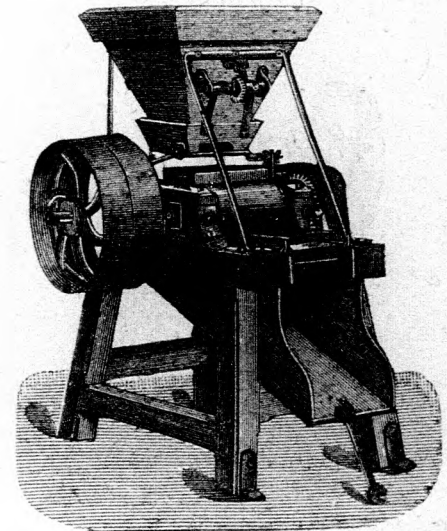
2. A *széldob* (lásd 118. ábra), a mely a napraforgó magváról lehántott belet a héjtól

117. ábra. Hajaló malom.

118. ábra. Széldob.

119. ábra. Olajzúzó.

pereg. Az ily fonnyadt állapotban felgyűjtött takarmányt azután kicsi, de formás petrenczékbe rakatjuk, hol a fermentálódásnak egy kezdetleges fokán átmenve, majdnem oly rövid idő alatt, mintha renden száradva az időjárás szeszélyeinek kitéttük volna — behordhatóvá válik. Czélszerű eljárás azonban közvetlen a rakodás előtt a szekérelőtti soron mérsékelt mennyiségben a kis petrenczékét felforgatni.

De meg ott is, a hol vastagabb rendek estek, nem tanácsos bevárni míg a rend felső része pozdorjává szárad, hanem a mint a növényi nedvek nagyobb része elillant s a rend térfogatváltozást mutatva érintésre megzörren, azonnal fordítassuk meg s ha ezzel készen vagyunk kedvező időjárás esetében a kézi gyűjtéshez is hozzáfoghatunk. A gyűjtés tartama alatt is sokat szárad kedvező idő esetén a takarmány s mire a jól eszesozott kis petrenczékbe kerül, gond nélkül nézhetünk a tornyosuló fellegek elébe. Ha meg is ázik, sosem fog annyira beázni, mint a tökéletesen száraz állapotban petrenczézett takarmány, mert önsúlyánál fogva, a mi ugyanesak a kisfoku fermentálódást is eszközli, vízáteresztő képessége és kisebb lesz.

az olajmagvaknak, u. m. a napraforgó, a tők, a kender, a len és a riczinus magvainak feldolgozása annál is inkább, miután ezen magvak egyes vidékeken nagyobb mértékben sikeresen termelhetők és olajgyári feldolgozásuk sem valami nagyobb tudományt, sem nagyobb tőkét nem igényel; e mellett a pogácsa mint melléktermény marad meg a gazdaságban és itt mint takarmányanyag kitünően értékesíthető.

Az e téren tett kísérletek azt mutatják, hogy a gazdasági olajgyárakban feldolgozható magvak következő mennyiségű zsiradékot (t. i. olajat) tartalmaznak, még pedig:

A napraforgó magva	18—34%-ot.
A tők	25—26 „
A kender	30—35 „
A len	38—40 „
A riczinus	46—53 „
A sójabab	18—20 „

Ezen olajok sajtolása által nyert pogácsafélékben találtatott pedig:

	zsir	protein
A napraforgó pogácsában	10.5%	28.8%
A kendermag	8.2%	21.5%
A lenmag	9.8%	28.5%

különválasztja és ez utóbbit kifuttatván, a belet a további feldolgozásra alkalmassá teszi.

3. A *zuzó* (l. 119. ábra), a mely a megtisztított belet liszté változtatja és miután ez a zuzó hengerei közt darabossá összeáll és mint kisebb vagy nagyobb darabokban kerül ki; ennél fogva azt vagy kézzel kell szétgyurni, vagy pedig:

4. A *gyuró-gépet* (l. 120. ábra) vesszük igénybe, a mely azt igen lágy, egyenletes liszté képes rövid idő alatt átalakítani.

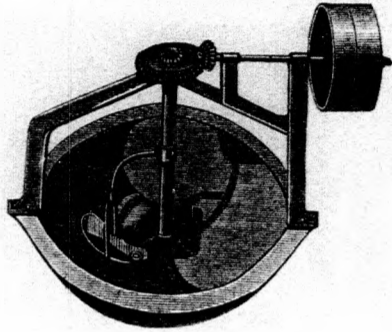
5. A *pörkölő* (l. 121. ábra). A gyuróból kikerült lisztet a pörkölőben meg kell pörkölni: a liszt ezáltal felmelegszik és a benne levő olaj higfolyóvá és könnyebben kisajtolhatóvá válik. Azon esetben pedig, ha az olaj étkezésre van szánva, akkor a pörkölési művelet elmarad és a lisztet hidegen kell kisajtolni; ezáltal tisztább ízű olaj nyerhető, azonban a pogácsában több olaj marad. A veszteség kikerülése végett az ily pogácsát liszté kell ismét változtatni és a pörkölőben felmelegítve, még egyszer ki kell sajtolni.

6. A sajtó (l. 122. ábra). Az összezuzott és meggyurt tömeget u. i. vagy azon hidegen vagy pedig a pörkölőben való felmelegítés után ki kell sajtolni. Ezen célra viznyomású sajtók vannak használatban.

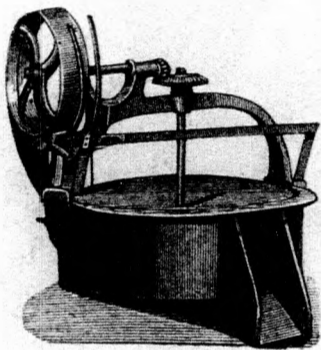
Gazdasági olajgyárakban legcélszerűbb az ábránkon feltüntetett sajtót használni. A sajtolandó lisztet a sajtófazékba kell tölni és a sajtót működésbe hozván, az olajat kisajtoljuk. Ezen művelet 7—8 perczet vesz igénybe. A vizszükséglet e célra naponta 100 liternyi és a munka alig vesz $\frac{1}{4}$ lóerőt igénybe; a sajtó szép tiszta terményt szolgáltat és kevés helyet foglal el.

7. Sajtolás után a pogácsát a sajtófazékból ki kell venni és ezen célra szolgál a 123. ábrán bemutatott pogácsa-kinyomó készülék.

Napraforgó feldolgozása esetében az olajnyeremény a magvaknak olajtartalma szerint 13—18%, esetleg 20—23% közt változik és ezen kívül marad 22—27% olajpogácsa. A felmaradó részt a héj teszi ki, a mely a hajalás alkalmával leválik. Azt a gyárban tüzelőül használják fel, vagy pedig a répával és szeeskával keverve hizlalásra használják.

120. ábra. Gyuró-gép.

121. ábra. Pörkölő.

Egyes vidékeken a hol a vadrepeze igen buján terem, ennek magvát 4—450 frtjával lehet métermázsánként összevásárolni és olajgyártásra felhasználni, ezen olajnak az ára 22—26 frt közt változik; pogácsája 4—450 frtjával fizetetik.

A napraforgó-olajnak az ára sem egyforma és 23—35 frtig ingadozik, ennek pogácsájáért pedig mmázsánként 450—570 frtnyi összeget fizetnek. Ezen olajat rendszeren mint étkezésre való olajat csak a szegényebb nép használja; finomítása tehát nemcsak felesleges, de nem is kívánatos és azért gazdasági olajgyáraknak nem is ajánlható.

Egy ily gazdasági olajgyárnak az itt elősorolt gépezetekkel való berendezése körülbelül 2200—2500 forintba kerül és több helyen pl. Hajdu, Szabolcs, Szathmár stb. megyében, a hol azt gyakorolják, elég jól jövedelmező vállalatnak bizonyult. Egy, a fentebbi felszereléssel ellátott gyár naponta 11—12 mm. nyersanyagot tud feldolgozni és az olajnyereményt, a melyet a viznyomású sajtó ad, naponta 200 kg.-ra lehet becsülni.

Dr. Védördi Viktor.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

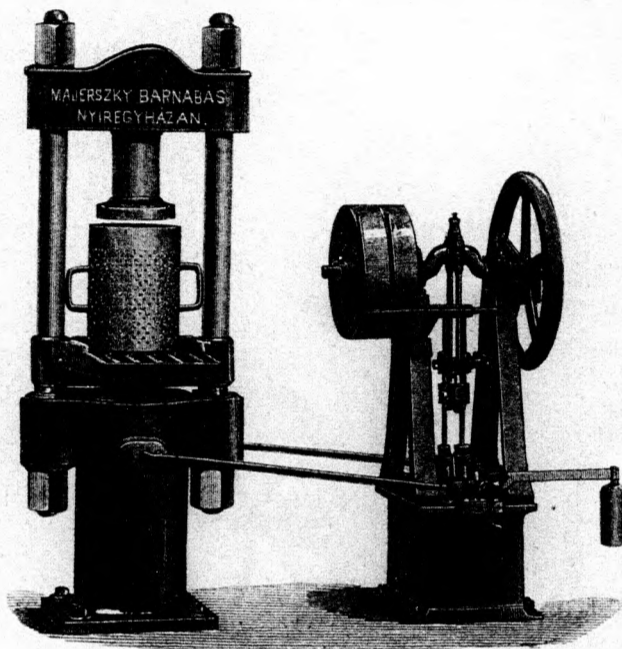
Védekezés a szőlő peronoszpóra betegsége és a burgonyavész ellen.

(Felelet a 179. számú kérdésre.)

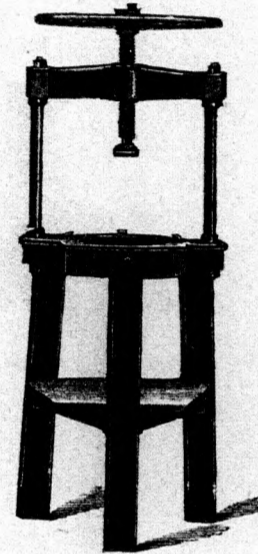
Az eddigi kísérletek és tapasztalatok szerint egy a szőlő peronoszpóra betegsége (Plasmopara viticola Berlese et de Toni), mint a burgonyavész (Phytophora infestans de Bary) ellen határozottan jobb eredménnyel jár a bordói lé használata, mint az azuriné.

Az azurinnak fő hátrányai a bordói lével szemben a következők: 1. A lombozatot megmarja. 2. Nem tapad oly jól a levelekre, mint a bordói lé, miért is az eső által könnyen lemosatik s így nem nyújt tartós védelmet. 3. Az azurin nem látszik jól meg a lombozaton s e miatt sem a permetezést végző munkások munkáját nem lehet ellenőrizni, sem pedig nem lehet jól megítélni, hogy ujabbi permetezés — esőzések után — mikor válik szükségessé.

Ennyi lényeges hátrány mellett csupán

122. ábra. Sajtó olajgyártási ezélokra.

123. ábra. Pogácsa-kinyomó sajtó.

egy határozott előnye van az azurinnak a bordói lé felett s ez az, hogy az azurin-oldat elkészítése nagyon egyszerű. Azonban a bordói lé elkészítése is csak olvasva nehéz; ha valaki egyszer már megpróbálta a bordóit elkészíteni, a legközelebbi esetben már mit sem fog a bordói lé készítésénél nehéznek találni. Ha pedig valaki a bordói lé elkészítésében jártas egyéntől látja a lé készítésének munkáját, el fog bámulni ennek egyszerűségén.

Hogy a bordói lé mennyire fölötte áll az azurinnak, azt Franciaország példája mutatja legjobban.

Franciaországban ugyanis ugyancsak már elfeledték az eau céleste-et, a bordóit pedig sokkalta nagyobb mérvben használják mint bármiféle más szert. Pedig az azurin nem más, mint az Audouin által ajánlott eau céleste kijegecsesített anyajadata s így hatása ugyanolyan, mint az eau céleste-é.

S ha ismerjük ama törekvéseket, mely a francziákat a bordóinál is jobb szer előállítására ösztönzi, úgy nyilvánvaló, hogy a francziák nem azért hagyták el az eau céleste-et, mintha annak készítése nehéz volna (s a mely nehézség az azurinjegeczek és azurin-anyajadatok forgalombahozásánál teljesen eltűnik), hanem azért, mert az eau céleste hatásával nem voltak megelégedve.

S tekintetbe véve azt, hogy talán Európa összes bortermő államai nem fogyasztanak el a peronoszpóra-betegség elleni védekezésben annyi szert, mint Franciaország egymaga, Franciaország példája mindenesetre mérvadó. De hozzátésem ehhez még azt is, hogy a németországi, svájci, és a hazai tapasztalatok is megerősítik azt, hogy az azurin a bordóival szemben a versenyt ki nem állja.

A mi már most azt a kérdést illeti, hogy milyen töménységű bordóit használjunk? erre azt felelhetem, hogy az esetben, ha a bordóit úgy készítjük el, hogy az savas hatása ne legyen, minden egyes permetezéshez 2%-os bordóit vehetünk. A savas hatás megítélésére vörös lakmuszpapírt használunk; ha ez a bordói lében megkékül, úgy a lé nem savas hatású, tehát jó.

Ha különben 100 liter vízre 2 kg. rézgáliczot s ugyancsak 2 kg. égetett meszet számítunk, akkor csak elvéve (ha igen piszkos és régi meszet vettünk) lesz az így készített bordóinak savas hatása, sőt ellenkezőleg az oldat legtöbbször aljas (alkalikus) hatású lesz.

Megjegyzem még, hogy ujabban Franciaországban a bordói léhez, ennek tapadó-képességét még fokozandó, melaszt (cukorszirupot) kevernek. Perret szerint, a ki ezt

ajánlotta, a cukros bordói lé a következőleg készül.

Egy nagyobb edényben, 80 liter vízben, 2 kg. égetett meszet, egy kisebb edényben, 10 liter vízben, 2 kg. rézgáliczot — s egy ugyancsak kisebb edényben, 10 liter vízben, 2 kg. melaszt kell feloldani. Ha az oldás megtörtént, a melaszt oldatot élénk keverés közben a nagy edénybe — méz-tejbe — kell önteni s ha az ebben elkeveredett, a rézgáliczoldat öntetik a nagy edénybe, melynek tartalma ismét felkevertetik.

A cukros bordói lé mindenesetre drágább a közönséges bordóinál, de az ujabbi kísérletek szerint annak tapadó képességét csakugyan fokozza. Most már csak az a kérdés, hogy a költségtöbblet arányban áll-e a hatás fokozódásával? Erre a kérdésre csak a tapasztalás adhatja meg a feleletet.

Magam is gyakran permeteztem szőlőt közönséges bordói lével s ennek tapadó-képességével teljesen meg voltam elégedve; de ugyancsak közönséges bordói lével burgonyát permeteztetve, azt vettem észre — miről már az irodalomban is említést találtam — hogy a közönséges bordói lé korántsem tapad oly jól a burgonya lombzatához, mint a szőlőéhez, miért is azt fokozni, csakugyan kívánatos lenne.

Az olyan gazdák tehát, a kiknek közelében ezukorgyár van, honnét melázt könnyen és olcsón kaphatnak, jól teszik, különösen a burgonyavész ellen, ha a Perret által ajánlott ezukros bordóival megpróbálkoznak.

A mi már most az egyes permetezések időpontjait illeti, nagyon bajos azt kalendáriumszerűen meghatározni. Melegebb tavasszal előbb kell megkezdeni a permetezést, mint akkor, ha a tavasz hűvös s a későbbi permetezések ideje is leginkább az időjárástól (főleg az eszési viszonyoktól) függ.

Egy dolgot azonban sohase téveszszünk szem elől, hogy az első permetezést lehetőleg korán adjuk meg. Az első permetezés kellő időben való megadása a legfontosabb, mert ha ezt jókor megadni elmulasztottuk, a permetezés óvó védekezés lévén, nem gátolhatjuk meg a betegség kitörését s később bármily jól s elégszer permetezünk is, fáradságunk csak félsikerrel fog járn.

A szőlő peronoszpórája, mint a tapasztalatok mutatják, némely évben már május vége felé megjelenik nálunk, miért is nagy általánosságban azt mondhatjuk, hogy a szőlőt akkor kell először bepermeteznünk, mihelyt a hazánkban május hónap évről-évre észlelt hőmérséki súlyedés elmúlt. E hőmérséki súlyedés, mely egyszer kisebb-, másszor nagyobb-mérvű, legtöbbször május közepén, a fagyos szentek idejében jelentkezik; néha azonban előbb, máskor meg később. Mihelyt tehát a májusban észlelt hőmérséki súlyedésre állandó, melegebb idő következik, fogjunk azonnal a szőlő permetezéséhez. Mig az idő hűvös, félnünk nem kell, mert a peronoszpóra betegséget okozó gomba, ahhoz, hogy fejlődését megindithassa, meglehetősen meleg időt igényel.

A második permetezést, mint a tapasztalatok tanúsítják, legcélszerűbb közvetlenül az elvirágzás után megadni, tehát július hónap; a vidékek szerint esetleg már e hó elején vagy — kevésbé meleg fekvésben — csak a hó vége felé. S végül a 3-ik permetezést a 2-ik permetezést követő 4—5 hétre, tehát augusztus hónap szokták végezni.

Természetes dolog, hogy ha erős záporok járnak, melyek esetleg a bordóit egészen lemosták, a permetezést, mihelyt az idő enged, azonnal ismételni kell, tekintet nélkül arra, hogy mennyi idő telt el az utolsó permetezés óta. Viszont ha azt vennők észre, hogy a 2-ik permetezés óta keletkezett leveleken, melyek tehát nem voltak megvédve, nyoma sincs a peronoszpóra betegségnek, ugy a 3-ik permetezés egészen el is maradhat.

A burgonyavész első megjelenését illetőleg sem hazánkban, sem másutt nem történt annyi megfigyelés, mint a szőlő peronoszpóráját illetőleg s azért a burgonyavészszel szemben még nehezebb a permetezések idejét pontosan kiszabni.

Az eddigi megfigyelések szerint egész Közép-Európában leginkább július hónap vették észre a burgonyavészt a lombozaton, ritkábban június hó vége felé. De megjegyzem, hogy a burgonyavész, habár némely években egyes vidékeken a szegény nép között éhínséget is okozott, korántsem keltette fel az intelligens gazdák érdeklődését, annyira, mint a szőlő peronoszpóra betegsége s így a burgonyavészt okozó gomba megjelenésére nem igen figyeltek eddig s rendszeren csak a termés tönkrementével vettek a gazdák a betegségről tudomást.

Addig is, míg a Phytophthora infestans első megjelenését illetőleg pontos megfigyelések történnék hazánkban, azt hiszem a burgonyánál is jó lesz szem előtt tartani azt, hogy az első permetezést mennél előbb, okvetlenül még a töltögetés előtt végezzük el. Tehát a korai fajtákat már esetleg május utolsó napjaiban vagy június elejével per-

metezzük először, a későbbiek első permetezését pedig június hó további folyamatában végezzük el. Természetesen az első permetezés korábbi vagy későbbi megadásának szükségessége a fajtákon kívül az illető vidék enyhébb vagy hidegebb fekvésétől is függ. A 2-ik permetezést közönségesen az első permetezést követő 5—6. hétben s a netán szükséges 3-ik permetezést ugyancsak a 2-ik permetezést követő 5—6-ik hétben szokták megadni. Különben itt is irányadók azok a szempontok, melyeket a szőlő permetezésénél felemlítettem.

Megjegyzem még, hogy a Phytophthora infestans fejlődéséhez kevesebb hő igényel mint a Plasmopara viticola, mert míg emez 28—30° C mellett fejlődik a legbujábbban, addig a burgonyavész gombájára a 22—23° C. hőmérséklet a legkedvezőbb; ennél magasabb hőnél a Phytophthora infestans fejlődése lassulni kezd s 25° C-on felül már szünetel is.

Végül a mi a kérdés utolsó, ama részét illeti, hogy hazánkban tettek-e már, mint permetezőanyagot, a lysol-lal és a naphthol-szóddal kísérletet? a következőket felelhetem.

Tudtommal nem hozatott nyilvánosságra a lysollal vagy a naphthol-szóddal való permetezésre vonatkozó hazai kísérlet. Szakszerűen végzett, nyilvánosságra hozott külföldi kísérletek azonban azt tanúsítják, hogy a szőlő peronoszpóra betegségével szemben mindkét szóban forgó szer teljesen hatástalan.

Igy Foëx, a montpellier-i gazdasági intézet igazgatója, továbbá Chauzit, a nimes-i gazdasági kísérleti állomás igazgatója, a múlt évben végzett összehasonlító kísérletek alapján kimondják, hogy a lysol, mint permetező szer, a Plasmopara viticolá-val szemben mitsem ér, sőt Foëx a montpellier-i kísérletekből azt a tanúsítást merítette, hogy a lysol nemcsak nem hasznos, hanem egyenesen káros a szőlőre, mert ezt annyira megmarja, hogy a lysollal permetezett tőkék sokkal nyomorúságosabban néztek ki, mint azok, melyek a kísérletek hatásának ellenőrzésére, minden kezelés nélkül hagytak.

Naphthol-szóddal Dufour, a lausanne-i szőlészeti kísérleti állomás igazgatója tett összehasonlító kísérletet s ismertetésében azt mondja, hogy a naphthol-szóddal kezelt tőkét a peronoszpóra megtámadta, holott a bordóival kezelt tőkék teljesen mentesek voltak a betegségtől.

Tehát maradjunk meg csak a bordói lenél, s az olyan szerekkel, melyek mellett csakis a reklám nagydobja szól, még csak kísérletezésre se vesztegessék a gazdák idejüket és pénzüket. A legtöbb nagy garral hirdetett új szer két rugónak köszöni létét: a nyereszkedésnek vagy a feltűnni vágyó-dásnak.

Sok gyáros és kereskedő akad, a ki olyan szert hoz forgalomba, a melyről tudja, hogy csak addig hajt hasznót, míg a vevők azt csak az óriási reklám dicséreteiből s nem a szerzett tapasztalatok után ismerik; az eszükbe sem jut, hogy a forgalomba hozandó szert előbb illetékes kísérletezők által kipróbáltassák s ha jónak találtatott, csak azután csapjanak zajt mellette. Sőt félnek a szakszerű próbáktól, mert ezek legtöbbször reményeiket teszik tönkre. Az ilyenek csak arra dolgozhatnak, hogy árjuk rövid idő alatt nagyon keljen s ezt csak ügyes reklám által érhetik el.

Máskor meg a feltűnési vágy, az inger, valami újat produkálni, mely a feltaláló nevét ismertté tegye, szüli azt, hogy néha olyanok is, a kik szakszerű számba mennek, nem birva bevárni a megfelelő kísérletezés sokszor lassu eredményét, idő előtt dobra-útik találmányukat, néha talán jóhiszeműleg a dicsőségvágytól elfogult lelkükkel hamisan ítélve, valónak látva azt, a mi vágyuk volt — a jó eredményt.

Ezért leghelyesebben cselekszik az olyan gazda, a ki a hirtelenében felbukkanó, lármával hirdetett szerekre rá sem hederít, s csak olyan szerek kipróbálására áldoz, keresve a jónál a jobbat, a melyeket illetékes szakférfiak, összehasonlító kísérletekre alapított, elfogulatlan ítélete komolyan figyelembe veendőnek, s hatásra nézve a bordóival versenyezhetőnek mond, s a mely utóbbiakra nézve éppen a gazdák által végzett próbák vannak hivatva kiegészíteni a szakférfiak tapasztalatait, különösen a kezelés könnyűségét és költségét illetőleg.

Mezey Gyula.

EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS.

Bíráló bizottsági tagok a mezőgazdasági kiállításon.

A földművelésügyi miniszterium kiállítási irodájának igazgatósága a következő sorok közlésére kérte fel szerkesztőségünket.

Az ezredéves kiállítás VI. és VII. csoportjainak tisztelt kiállítóit van szerenésém f. évi június hó 6-án (szombaton) a mezőgazdasági csarnok mellett levő jury-pavilon tanácstermében tartandó juryválasztó gyűlésre tisztelettel meghívni és pedig a VI. csoportban:

a) Csoport:

az 1. alcsoport (Talajnevek, trágyaszerek, meteorologia, földmágnesség és időjelzés) a 2. alcsoport (Mezőgazdasági üzleti berendezés, mezőgazdaságok ismertetése. Gyűjteményes kiállítások), a 3. alcsoport (Kenyérmények, hüvelyesek, takarmánynövények) és a 17. alcsoport (Geologia) tisztelt kiállítóit hét jurytag megválasztása céljából reggel 9 órára.

b) Csoport:

a 4. alcsoport (Kereskedelmi-, gyógy- és rostos növények), az 5. alcsoport (Dohány) és 7. alcsoport (Kertészet) kiállítóit hat jurytag megválasztása céljából reggel 9^{1/2} órára.

c) Csoport:

a 9. alcsoport (Állati termékek), a 10. alcsoport (Méhészet), a 12. alcsoport (Selyemtenyésztés), a 13. alcsoport (Tejgazdasági termékek) és 14. alcsoport (Állategészségügy) tisztelt kiállítóit hat jurytag megválasztása céljából reggel 10 órára.

d) Csoport:

a 11. alcsoport (Halászat), a 16. alcsoport (Üdülő telepek és turista-ügy) és a 18. alcsoport (Vízépítészet, vízrendészet, folyam-szabályozás és talajjavítás) tisztelt kiállítóit hat jurytag megválasztása céljából délelőtt 10^{1/2} órára.

e) Csoport:

a 8. alcsoport (Szőlészet és borászat) tisztelt kiállítóit husz jurytag megválasztása céljából délelőtt 11 órára.

Végül a VII. csoport (Erdészet és vadászat) tisztelt kiállítóit nyolcz jurytag megválasztása céljából délelőtt 11^{1/2} órára.

Ezen gyűléseken a kiállítók személyesen vesznek részt, vagy írásbeli meghatalmazás alapján más kiállítók által képviselik magukat.

Egy és ugyanazon csoport választó gyűlésében minden egyes választó saját szavazatán kívül képviselőlet alapján még 2 szavazatot gyakorolhat. Saját szavazattal nem bíró meghatalmazott megbízás alapján hasonlóképen 2 szavazatot gyakorolhat.

Tenyészmarha-kiállítás megnyitása.

Pünkösdi hétfőjén nyitotta meg *Darányi* Ignác földmivvelésügyi miniszter az állatkiállítások harmadik sorozatát, mely nemcsak a kiállításra hozott állatok számával hanem minőségével is olyanná lett, hogy arra Európa bármelyik nemzete büszke lehet. Nem feladatunk e kiállítást a jelen alkalommal ismertetni. A „Köztelek” legközelebbi számában szakértő tollából bőven fogjuk ismertetni és méltatni e kiállítást, valamint a kiállított állatok képeinek bemutatásával a részletekre is ki fogunk térni, de annyit már most is elmondhatunk, hogy Magyarországon ilyen tenyészállat-kiállítás még nem volt. A kiállítás az összes tenyésztett fajtákat tartalmazza, de különösen kiváló a magyar-erdélyi hazai fajta és a szimmenthali szarvasmarha fajta csoportja. A kiállított összes 2302 darab tenyészszarvasmarha fajtánként a következőleg oszlik meg: 1. magyar alföldi jelleg 763 db; 2. magyar-erdélyi jelleg 111 db; 3. magyar helyi jelleg 12 db; 4. berni-szimmenthali 384 db; 5. freiburgi 10 db; 6. pinzgau 198 db; 7. borzderes 321 db; 8. hazai színes tájfajták 267 db; 9. keresztetések 39 db; 10. bivalyok 48 db; 11. Bosznia-Hercegovina gyűjteményes kiállításában 149 db.

A tenyész szarvasmarha kiállítás megnyitására *Darányi* miniszteren kívül megjelentek az ország legkiválóbb tenyésztői, számos gazdatiszt és kiállító. A többek között ott voltak: *Wekerle* Sándor és *Szapáry* Gyula gr. volt miniszterelnökök, *Bethlen* András gróf, *Szell* Kálmán, *Andrássy* Aladár, *Andrássy* Géza, *Szapáry* Géza és *Keglevich* István grófok, *Tormay* Béla min. tanácsos, *Döry* Vilmos, *Rohrer* Ferencz, *Miklós* Ödön, gróf *Szapáry* Géza, *Hegedüs* József, *Szegedy* György, *M. Kovách* László, *Reusz* Henrik, *Karsai* Albert, *Náday* Izidor min. tanácsos, *Krisztinkovich* Ede min. osztálytanácsos, *Kamermayer* Károly polgármester és mások.

Bedő Albert államtitkár kérelmére *Darányi* Ignác földmivvelésügyi miniszter nyitotta meg a kiállítást. Méltatta állattenyésztésünk fejlődését és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a magyar állattenyésztés a nyugati országokban mint exportáló mielőbb elfoglalhassa az őt megillető helyet. Örül, hogy a kiállítás ilyen szépen sikerült.

A megnyitás után a miniszter nagy társaság kíséretében a kiállítás megismerésére indult. A minisztert és kíséretét *Pirkner* János állattenyésztési főfelügyelő csoportbiztos kalauzolta körútjában a gyönyörű kiállításon, melynek főérdeme a kiállítókon kívül kétségtelenül a csoportbiztosé, ki fáradhatatlan tevékenységével a kiállítókat a részvételre reábirta.

A tenyészszarvasmarha-kiállítás bírálóbizottsága működését még a megnyitás előtt való napon megkezdette, de az óriási anyag miatt még kedden is aligha végzi el.

Mezőgazdasági kiállítás katalógusa.

Az 1896. évi ezredéves országos kiállítás általános katalógusának a VI. Mezőgazdasági csoportra vonatkozó része most hagyta el a sajtót. A katalógus címlapján szerkesztőkül meg vannak nevezve: *Mudrony* Soma „az orsz. iparegyesület igazgatója”, *Ráth* Károly a „magyar kereskedelmi múzeum igazgatója” és *Micsah* Endre „kereskedelmi ügyi miniszteri segédtitkár”.

A katalógus alcsoportonként tartalmazza a mezőgazdasági kiállítás tárgyait, minden alcsoport kiállításának ismertetése előtt az illető termelési ág fejlődésére és jelenlegi állapotára vonatkozó tájékoztató be-

vezető részzel. A katalógus maga igen jó. A tájékoztató részben a magyar mezőgazdaság egész állapota dióhéjban ismertette van. A tárgyak felsorolása teljesen tájékoztató a kiállításról és igen jó kalauz képez a látogatóknak. A mi tehát magát az írói munkát illeti, az teljesen kielégítő, de a mi a szerkesztői munkát illeti, az enyhén szólva, legalább is botrányosan slendrián. Legelőbb is az a kifogásunk van, hogy a katalógus nem a csoportok számszerinti sorrendjében van egybeállítva, hanem tetszés szerinti összevissza van hányva három kötetnek ezimzett, valóságban egybefoglalt egyetlen füzetben, úgy látszik csak azért, hogy a könyv ára a három kötetnek megfelelő 75 krban megállapítható legyen. De botrányosabb ennél az az összevissza hánytság, a mely a katalógus 15. alcsoportjánál van. Itt a 135—147. lapok szövege a 155. lap előtt van, és ismét a 150—153. lapok szövege megelőzi a 148—149. lapokat. Ilyen összevissza hányt katalógust még akkor sem szabadna a közönség kezébe adni, ha egy éjjel alatt készítenék, nem pedig három hét alatt tördelnék és nyomnák, mint az épen a katalógus említett részével történt.

És most van még egy szavunk. Nem tudjuk, mi módon jutnak a katalógus címlapján megnevezett urak a mezőgazdasági kiállítás katalógusának szerkesztéséhez, holott ő nekik sem az egész kiállítás egyetlen kis részének tervezéséhez vagy rendezéséhez semmi közük nem volt, sem a katalógus összeállítása érdekében kis ujjukat sem mozdították. A mezőgazdasági kiállítást a földmivvelésügyi miniszterium kiállítási irodája tervezte, annak összeállítását és elrendezését a földmivvelésügyi miniszterium felügyelete alatt a csoportbiztosok végezték, a katalógust pedig a kiállító adataiból tisztán és kizárólag a mezőgazdasági csoportok biztosai készítették. A katalógus címlapján megnevezett szerkesztő urak pedig [sehol sem tartották érdemesnek megemlíteni még csak általánosságban sem, hogy nem pusztán az adatokat, de magát az egész katalógust a tárgyak ismertetésével és a bevezető részzel egyetemben a csoportbiztosok készítették el. A szerzői jog nevében tiltakozunk a megnevezett szerkesztőknek ezen jogbitorlása ellen. Nem nagy szellemi hátrányt okoz ugyan a megnevezett szerkesztőknek ezen eljárása az elhallgatott csoportbiztosokra, anyagi hátránnyal meg éppen nem jár, mert a csoportbiztosok ezt a munkát is mint az egész rendezést nobless oblige-ból végezték, de éppen azért, mert ezt a megnevezett szerkesztők is jól tudják, a csoportbiztosok munkálatát maguknak el tulajdonítani legkevésbé van joguk.

Még nem szólnánk, ha legalább a földmivvelésügyi miniszter kiállítási irodájának személyzete szerepelne szerkesztő gyanánt, amelynek mint a kiállítással, úgy a katalógussal is volt némi dolga, de hogy egészen idegen emberek, akik a mezőgazdasággal semmi összeköttetésben nincsenek, s akik a mezőgazdasági kiállítást magát még eddig talán meg sem nézték, annak katalógusán mint szerkesztők szerepeljenek, azt legalább is oly önkénykedésnek kell kijelentnünk, a mely a nyilvános megbélyegzést megérdemli.

A mezőgazdasági kiállításnál lépten nyomon tapasztaltuk a nehézségeket, a melyeket sokszor mesterségesen idéztek fel azok, a kiknek e kiállításához semmi közük sem volt, a kiállító úgy sem nagy lelkesedéssel vettek részt abban, a kiállítás szépsége azonban ezeket ma már kibékítette, ma elkedvetlenítik a csoportbiztosokat, a kik a kiállítást legnagyobb részben megteremtették s a kik munkájukat a kiállításnak szívesen áldozták, de a katalógus bérlőjének ezt bérbe nem adják, azzal tehát semmi joguk a kiadóknak úgy bánni, mint a saját-

jukkal. Reméljük, hogy a földmivvelésügyi miniszter fog találni módot arra, hogy az ő felügyelete alatt készült mezőgazdasági kiállítás csoportbiztosai megfelelő elégtételt nyerjenek ezen illetlen és semmivel sem indokolt önkényes elbánásért. Sz. Z.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

175. sz. kérdés. 30 drb göbolyt, melyek már 2¹/₂ hónapja hiznak június 1-vel zöldtakarmányra kell fognom. Rendelkezésemre áll zöld luczerna vagy lóher, luczerna szára, jó minőségű törek és polyva, tengeridara, és ha szükséges, könnyű módon szerezhetek be repezopogácsát. Kérem velem közölni, mennyit adagoljak és hogyan, mily felosztással naponként a hátralévő 1¹/₂ hónap alatt 1000 kgr. élősulyra.

Csehi-Mindszent.

M. Gy.

176. sz. kérdés. Egy kertet fonyáske-ritéssel vetettem körül s ebben vannak éjjelnappal a csikaim, de igen rágják s majd szétszedik a kerítést, kérem mivel kellene befecskenedezni, hogy a csikónak ne ártson, de meg hogy ne is rágja tovább. Sz. M.

177. sz. kérdés. Mult évben adtam el egy kereskedőnek 10 waggon gabonát azzal az írásbeli kötéssel, hogy tartozik 1895. év decz. végéig a gabonát átvenni. Ő március 23-án vette át, fuvarát nem adtam, de most a leszámolásnál fuvarbért számít. Kérem: tartozom-e a fuvarát megtéríteni s nem követelhetek-e 1896. január 1-től márcz. 23-ig fekbért, ha igen, mennyit? Ő többször felett szólítva, hogy szállítsa a gabonát.

Szomód.

Sz. M.

178. sz. kérdés. Február 15-én állítottam be hízóokreimet, melyeknek eddig füllesztett szénát adagoltam orótakarmányon kívül. Most a már csaknem készre hizott okroknek fonyasztott füvet vagyok kénytelen széna helyett adagolni. Nem fog-e ez a változtatás káros következményekkel jární?

Cserepes.

Ny. J.

179. sz. kérdés. A szőlő és burgonya peronoszpóra betegségei ellen egyenlő értékű hatással bír-e az azurin a bordói keverékkel? A legújabb tapasztalatok szerint milyenek a legezélszerűbb % arányok 100 liter vízre számítva? Az egyes permetezéseket milyen időpontban legezélszerűbb végezni? Magyarországon tétetett-e kísérlet *lysol*-lal és *naphtol*-szórával s milyen eredménynyel?

Meran.

R. A.

Feleletek.

Lótetű irtása.

Felelet a 174. sz. kérdésre. A lótetű a répa-földről most már alig irtható ki. Olyan eljárás, a melyet ez idő szerint még alkalmazni lehet, csak egy van. Ez pedig a következő: Arzenikumot porrá kell törni és majoránna vagy bazsalikum-maggal összekeverni s azt 24 óráig vízbe áztatni. Az így nyert vizet homokkal vagy laza földdel kell keverni s azokra a földekre kiszórni, a hol a lótetű kárt okoz. Hogy a fönnebbi keverékhez az egyes anyagokból mennyi veendő, mértékadóul az szolgáljon, hogy mennyi a fertőzött terület, erre az arzenikumos földből annyi kell, hogy jusson, mint a mennyi

mivelésügyi
hogy az ő
zdasági ki-
elégítelt
vel sem in-
Sz. Z.

NY.

lyt, melyek
1-vel zöld-
elkezésemre
erna széna,
tengeridara,
szerezhetek
m közölni,
nyil felosz-
hónap alatt

M. Gy.

et fonyáske-
annak éjjel-
gják s majd
vel kellene
k ne ártson,
o. Sz. M.

en adtam el
abonát azzal
k 1895. év
Ó márezius
m, de most
Kérdem:
s nem köve-
márcz. 23-ig
obször felett
t.

Sz. M.

5-én állitot-
eddig fül-
akarmányon
észre hizott
agyok kény-
em fog-e ez
zményekkel

Ny. J.

és burgonya
egyenlő ér-
bordói ke-
latok szerint
arányok 100
s permetező-
lszerűbb vé-
tt-e kísérlet
ilyen ered-

R. A.

A lótetű a
ó ki. Olyan
t még alkal-
Ez pedig a
kell törni és
ggal össze-
atni. Az így
földdel kell
zórni, a hol
nebbi keve-
nyyi veendő,
gy mennyi a
mos földből
a mennyi

öldet pl. a káposztapalánták vetésénél hasz-
nálunk.

De meg lehetne próbálni ellene azt az
eljárást is, a melyet Rovara Frigyes a „Köz-
telek“-ben a répabogarak ellen ajánlott, t. i.
a répának mérges anyagokkal való beper-
metezését. Mert ismeretes dolog, hogy noha
a lótetű a föld alatt pusztít, a növényeket
mégis olyanformán teszi tönkre, hogy azokat
legtöbbször előbb a föld alá huzza.

Jablonowski József.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Székesfővárosi vásárcsarnokok.	779
Növénytermelés.	
Kis, avagy nagy petreuzéket rakassunk-e?	780
Gazdasági ipar.	
Az olajgyártás, mint gazdasági ipar. Dr. Vel- ródi Viktor.	781
Gazdasági növénytan.	
Védekezés a peronospora ellen. Mezey Gyula.	782
Ezredéves kiállítás.	
Bíráló bizottsági tagok a mezőgazdasági kiál- lításán.	783
Tenyészmarha-kiállítás megnyitása.	784
Mezőgazdasági kiállítás katalógusa.	784
Levelészekrény.	784
Vegyesek.	785
Kinevezések. — Esküvők. — Halálozások. — Pályázat. — Telivéresikók árverése Kisbéken. — Borhamisítás Triesztben. — A sertésforga- lom csökkenése az 1895. évben. — Viteldij- kedvezmény a millenáris bandériumban részt- vevők részére. — Tanulmányi kirándulás.	785
Kereskedelem, Tőzsde.	785
Budapesti gabonatőzsde. — Szeszüzlet. — Élelmi- cikk a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Budapesti szurómarhavásár. — Budapesti juhvásár. — Bécsi vágómarhavásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi szurómarhavásár. — Bécsi juhvásár.	786
Szerkesztői és kiadóhivatali üzenetek.	786

Kinevezés. A földmivelésügyi m. kir. miniszter
Bayer Béla kir. mérnököt számfeletti kir. főmérnöké-
vezté ki.

Esküvő. Kisjeszeni *Jeszenszky Pál*, a
„Köztelek“ társszerkesztője június hó 1-én
d. e. 12 órákor tartja esküvőjét a buda-
pesti Deák-téri templomban *Gulácsy Margittal*,
Gulácsy Béla, m. á. v. főfelügyelő
leányával.

Lébenyben f. hó 18-án esküdtök örök hűséget
Kozics Gyula gazdatiszt *Leudvay Gizella* kisasszonynak.
Halálozások. *Angyal Gyula* közoktatásügyi mi-
nisteriumi osztálytanácsos, f. hó 23-án meghalt Buda-
pesten. — *Józsa Wargha Benedek* kir. tanácsos, Esz-
tergom vármegye volt első alispánja 1848-49. évi
országgyűlési képviselő meghalt Esztergomban. —
Burai Böck Bertalan szül. zádorfalvi és lenkei
Lenkey Emma meghalt P. Taskonyon.

Pályázat. A kolozsmonostori gazdasági
tanintézet igazgatósága a tanintézet konvik-
tusában az 1896-97. tanévben betöltendő
öt állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes)
helyre pályázatot hirdet. Ezek a helyek a
tanintézetbe belépő 1-ső éves hallgatóknak
vannak első sorban fentartva. Ezen helyeket
az alapítvány értelmében kizárólag csak az
erdélyrészi megyékben (a tulajdonképpeni
erdélyi megyékben s a volt „kaposztarészek-
ben“, azaz a volt Kraszna, Közép-Szolnok
és Zaránd megyékben és Kővárvidéken) szü-
letett, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett,
vagyontalan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj
áll: teljes élelmi ellátásból, az intézetben
lakás, fűtés és világításból, ingyenes ágy-
neműekből és ezek mosatásából, betegség
esetén ingyenes gyógykezelésből. Az ezen
helyekért való bélyegmentes folyamodvá-
nyokhoz melléklendő: 1. Iskolai bizonyít-
vány legalább 6 gimnáziumi, reáliskolai,
vagy polgári iskolai osztályról, vagy a
kereskedelmi iskola (akadémia) végbizonyít-
ványa. A kik több osztályt végeztek, vagy
érettségi vizsgát tettek, előnyben részesül-

nek. 2. Keresztelő levél a születési hely s
betöltött 16 éves kor igazolására. 3. Szegény-
ségi bizonyítvány. 4. Orvosi bizonyítvány az
egészséges, ép testalkat és a himlő ellen
való védojtás igazolására. 5. Szülői vagy
gyámi nyilatkozat arról, hogy a folyamodó
részére a félévi 10 frt tandíjat, a félévi 5
frt konviktus díjat, az 5 frt biztosítékot, 2
frt félévi olvasótermi díjat leteszik s neki a
szükséges kézi kerti eszközöket megszerzik
(4 frt érték) és a folyamodó egyéb szükség-
leteiről (taneszközök, ruházatról) kellőleg
gondoskodnak. A folyamodványokat f. évi
július hó 15-ig a m. kir. gazdasági tanintézet
igazgatóságához Kolozs-Monostoron; posta ugyan-
ott, kell benyújtani. A tanintézetre külnakó
hallgatók is fölvételek s számukra a be-
iratkozási határidő folyó év október 1-8-ig
tart. Az intézeti „Szabályzatokat“ kívánatra
megküldi az igazgatóság.

Telivéresikók árverése Kisbéken. A föld-
mivelésügyi miniszter értesítése szerint folyó
évi május hó 29-én déli 1 órákor, a kisbéri
m. kir. állami ménésben 20 darab egyéves tel-
livéresikó fog azonali készpénzfizetés mellett
nyilvános árverés útján eladatni: A kisbéri
m. kir. állami ménésben nevelt egyéves tel-
livéresikók árverésének célja, a telivérnek a
bírodalomban való terjesztése lévén, a kisbéri
csikók vételére csak oly magyar vagy osztrák
honpolgárok boesáttatnak, kik állandóan az
osztrák-magyar bírodalomban lagnak, s ma-
gukat kötelezik arra, hogy a megvett lovakat
soha külföldinek vagy külföldre sem el-, sem
berbe nem adják. Minden egyes csikónak ki-
kiáltási ára becsértéke alapján bizottságilag
határoztatik meg és ezen áron alul egy
csikó sem fog eladatni. Azon vevők, kik
nem a helyszínen kívánák a vételért lefi-
zetni, kötelezött állitanak ki, mely legkésőbb
f. évi szeptember hó elsejéig okvetlenül be-
váltandó. A megvett csikók ingyentartás
mellett még nyolcz napig a ménésben mar-
adhatnak, ezen idő alatt azonban minden es-
hetőség a vevőt terheli. Az árverezésre kerülő
csikók jegyzéke megszerzhető a földmivelés-
ügyi miniszterium lótenyésztésügyi osztá-
lyánál.

Borhamisítás Triesztben. Igen sokat
irtunk már azon nagymérvű borhamisításról,
melyeket a trieszti borkereskedők nagy elő-
szeretettel üznek. Legutóbb ismét nyomára
jötték egy ily nagyobbbszabású hamisításnak,
a melyet most élénken vitatnak az ottani bor-
kereskedők. Az eset a következő: A rend-
őrség névtelen följelentést kapott, hogy a
„Tratelli de Gioia“ molfettoi nagykereskedő-
czég trieszti borrhaktáiraiban müborokat gyár-
tanak en gros, amelyeket olasz bor gyanánt
hoznak forgalomba. Ausztriában tudvalevő-
leg meg van engedve bizonyos feltételek
mellett a müborok gyártása, amely feltételek
egyike, hogy a mübort valamilyen módon meg
kell jelölni, illetőleg nem szabad annak vala-
mely borvidék nevét adni. Ezt a feltételt
azonban nem veszik olyan szigoruan (az eset-
leg alkalmazott büntetés is nagyon enyhe),
mint a másikat, hogy a müborgyártásra ipar-
engedélyt kell kérni és az adót megfizetni.
Mint hogy e feljelentett czég titokban gyár-
totta a müborokat és az olasz bor gyanánt
hozta forgalomba, a rendőrség hirtelen meg-
lepte az olasz kereskedő czég Via-San-Laz-
zarói raktárát. A czég pinczéiben nagy-
mennyiségű tamarind-kivonatot, borkövet,
glicerint és más a müborgyártáshoz kíván-
tató anyagot találtak, amelyeket a rendő-
rség lefoglalt, ugyszintén nagy készlet mes-
terséges bort is. A két czégtulajdonos erő-
szakkal ellenszegült a rendőrség ténykedé-
sének, úgy hogy le kellett őket tartóztatni.
A trieszti lapok ez esettel foglalkozva nyil-
tan bevallják, hogy Triesztben meg Fiumében
nagyban folyik az importált olasz borok ha-
misítása s intézkedéseket követelnek ennek
a megakadályozására.

**A sertésforgalom csökkenése az 1895.
évben.** A m. kir. államvasutak 1893. évi
bevételeiből közel 3 millió, az 1894. évi
bevételeiből pedig közel 3 1/2 millió forint
esett az élő forgalomra, mely emelkedés
különösen ez utóbbi évben nagyobb mérv-
ben megindult németországi sertés kivitelnek
volt köszönhető. Ezen bevétel azonban
1895-ben az év 3 negyedében (áprilistól
kezdve) uralkodott sertésvész és ennek foly-
tán a németországi kivitelnek teljes meg-
szűnése, a belföld és az Ausztriával való
forgalomnak pedig nagymérvű korlátozása
folytán a 2 1/2 milliót sem érte el, úgy hogy
a bevételi kevesebbet az élő állatforgalom-
ból az előző évhez képest még egy millió
forintnál is többet tesz. Hogy ennek dacára
a m. kir. államvasutak összes áruforgalmi
bevételei a végleges leszámlolás szerint
1895-ben mégis 210,000 frttal nagyobbak
voltak, mint az előző évben, ez a más cik-
kek után elért nagyobb bevételnek tulaj-
donítandó; mely több bevétel főleg a szén,
vas, fa, kő, cukorrépa és egyéb tömegáruk
jelentékeny nagyobb forgalmának eredmé-
nye, míg a szállított liszt és darabárak utáni
bevételek csak csekély mérvben emelkedtek;
a gabonaforgalom utáni bevételnek pedig a
külföldi kivitelnek pangása és a román ga-
bonabehozatal csökkenése folytán még némi
hátramaradást is mutatnak az előző év
eredményeire képest.

**Viteldijkedvezmény a millenáris bandé-
riumban résztvevők részére.** A kereskedelemi
miniszter tekintettel a f. é. június hó 8-ára
tervezett hódoló diszfelvonulás magasztos
nemzeti ezélatára megengedte, hogy a tör-
vényhozásnak és a törvényhatóságoknak a
szóban levő bandériumban résztvevő tagjai
lakóhelyükről Budapestig és vissza egyszeri
utazásra a m. k. államvasutakon 14 napig
érvényes I. oszt. szabadjeggyel elláttassanak
s hogy a bandérium ezéljaira szolgáló, te-
herárúként feladandó lovak valamint ezek
kísérői is, a mennyiben ezek az állatszallító
kocsiban foglalnak helyet, díjmentesen száll-
tassanak

Tanulmányi kirándulás. A kassai m.
kir. gazdasági tanintézet f. évi május 26-
31-éig az ezredéves országos kiállítás tanul-
mányozása céljából tanulmányi kirándulást
rendez. A kirándulásban részt vesznek:
Kovácsy Béla igazgató, *Bukuresti B. János*
és *Gerlőczy Géza* tanárok, *Szent Imrey Imre*
intéző és az intézet 60 hallgatója.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(*Guttman* és *Wahl* budapesti terménybizományi
czég jelentése a „Köztelek“ részére.)

Budapest, 1896. május 26-án.

A lefolyt hét időjárása kedvező volt. Tartósan
emelkedett hőmérséklet mellett az égboltozat derült
maradt és csapadék csak kevés fordult elő. A buza-
vetések felől nagyobbára a Bácskából, Fehér- és To-
rontálmegyékből érkeztek panaszok, miglen a rozs
vetések Pestmegyében szenvedtek állítólag kárt. A
visszaesés leginkább a téli száraz fagygyal függ
össze remélhető azonban, hogy a bekövetkezett ked-
vező időjárás sok helyütt fog még javítani. Általános-
ságban a vetések állásával meg vannak elégedve. A
vizállás tartósan csökkenő. Külföldön az időjárás Eu-
rópa északi részeiben borús és esős, délen és nyug-
aton száraz volt.

A külföldi piacok üzletmenetét illetőleg, he-
lyenként szilárdabb volt ugyan a hangulat, azonban
a világpiacra az alig gyakorolt befolyást. A forgalom
továbbra is csak a fogyasztás mérsékelt vásárlásaiból
áll és az irányzat változatlan esendes. Amerikában az
árfolyamok többszörös változásnak voltak kitéve egyen-
legként azonban e hét végével 1 1/2 kr. olcsóbbak.
Angliában a hangulat esendes és alig történt válto-
zás. Belgium, Holland és a Svájc is vontatott lanyha
üzletet jelentenek, miglen Francia- és Németország-
ban emelkedő árirányzat volt.

A mi piacunkon a kereslet gyenge és így a
forgalom is korlátolt. Kenyermagvak és takarmány-
cikkék kevésbé változtak, csupán zab lanyha.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelent-
hetjük:

Buza mérsékelten volt kínálva és a malmok is tartózkodók maradtak. Közönlények egyesek eszközöltek ugyan nagyobb vételeket, a forgalom aránylag azonban mégis gyenge maradt és az árak is csak nehezen tarthaták fenn magukat. Az időközben kedvezőtlen hírekre megszállt határidőpiac folytán a hangulat ugyan készáruban ismét kedvezőbb lett, a hét végén azonban újból lanyha és árak néhány krajczárral csökkentek. A heti forgalom ca 110,000 q, a hozatalok 140,000 q-ra rugnak.

Rozs ugy a fogyasztás, mint elszállítás céljaira jobb keresletnek örvendett és árak 5 krral emelkedtek. Ca 10,500 q forgalom mellett minőség szerint 6-20-40 frtot fizettek Budapest távolságában és helyben átvéve.

Árpa (takarmány és hántolási czélokra) továbbra is csak gyárosoknál talál elhelyezést, a hangulat azonban e héten valamivel barátságosabb és az eladás könnyebben volt eszközölhető. Minőség szerint 4-35-75 frtot fizettek ab Budapest.

Zab ugy hajó, mint vasúti áruban jól van kínálva, megfelelő keresletre azonban nem talált. Tulajdonosok kénytelenek voltak tehát árkövetéseikből engedni és így árak 10-15 krral csökkentek. Szin és tisztaság szerint 6.10-45 frt Cassa érhető el.

Tengeri eladás czéljából alig érkezik és a helyben jegyzett árak 3-95-4-05 frt inkább névlegesek. Az érkező áru felmondásra kerül és a szerződétek részéről talál felvételt.

Olajmagok: Káposztarepceben 9-9.50 frtos árak mellett alig volt üzlet, bántárepce 8.50-9- frton kelt el, vadrepce 4.25-5.00 frtot, gomborka 8.-8.25 frtot jegyez. Káposztarepce 1896 aug-szeptemberre korlátozott forgalom mellett tovább emelkedő és 10.20-25 frt után 10.35 49 frttal zárul.

Hüvelyesek: Babban e héten sem volt üzlet és árak továbbra is csak névlegesek. Jegyez triourt aprószemű Gyöngyösön. Félégházán 8.25, fehér Baja, Mohács, Zomborban 7.75-8.-, barna ab Nagy-Károly 6.10, erdélyi 6.20 állomásokon átvéve. Bikköny 4.75, Muhar 5.75, Kendermag 8.50, Lenmag 9.50-9.75 frt. Budapest. Köles változatlan csendes 5.40 frt helyben.

Napi jelentés 1896. május 26.

Készbuza ma jól volt kínálva, ennek ellenében a malmok kevés vételkedvet mutattak és nagyobb tételeket nem akartak venni, a forgalom ennél fogva csak magánárura szorított, mely 5 kr-ig olcsóbb áron kelt el.

Készroz csekély forgalmu, 6.25-6.30 frtig adatott el, Pest paritással, minőség szerint.

Árpa csakis olcsóbb ár mellett talál vevőre.

Tengeri lanyha épugy.

Zab is, mely 10 krig olcsóbb ár mellett volt eladható.

Ertakarmányok kevés érdeklődést keltettek, árak inkább névlegesek.

Határidők lanyha külföld, és szép időjárás, valamint javult hírek folytán, lanyhán indultak.

Következő kötések történetek:

	Kötetett	Zárlat
Tavaszi buza	frt	frt
Őszi buza	6-75-6-71	6-71-72
Máj-junius buza	6-66-6-63	6-60-64
Tavaszi rozs		
Őszi rozs	5-68-5-65	5-65-66
Őszi zab	5-46-5-44	5-44-45
Tavaszi zab		
Máj-jun. tengeri	3-91-3-88	3-88-89
Jul.-aug. tengeri	4-00-3-97	3-97-98
Repceaug-szept-re	10-35	10-35-40

Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. 1896. év május 26-án. (A székesfővárosi vezérigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Halvásár a háltéren. A fővámteri, Ferencz József-rakparti és háltéri piacra 9 helybeli halász és halkereskedő által 50 q és vidéki kocsinon 4 q, összesen 54 q kevert hal hozatott. A vásár lanyha. Az árak métermázsánként — változatlanok maradtak.

Viszontelárusítók fizették a hal q-át: nagy élő 90-100, nem élő 45-65, közép nagy élő 50-70, nem élő 26-40, apró élő 20-35, nem élő 16-18 frtig.

Baromfi. Hozatott a fővámterre vaspályán kb. 380 db, hajón kb. 1250 db, kocsin kb. 400 db helybeli árusoktól kb. 2500 darab, összesen kb. 7500 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronként: tyuk 115-160, csirke 55-150, (idei kiv. —), kappan hizott 200-220, kappan sovány —, réce hizott —, (idei —) réce sovány —, lud (liba) hiz. 600-620, új lud sovány 420-500, idei —, pulyka hizott idei —, sovány —, gyöngytyuk —, galamb pecsényének — krig.

Az István-téri elelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 400 pár hozatott fel, árak a következők: páronként tyuk 160-200, csirke idei 80-120, kappan hizott —, sovány —, réce hizott —, sovány —, hizott lud 600-800, sovány 400-450, pulyka hizott 500-700, sovány 350-400 krig. A forgalom élénk.

Tisztított baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 200 db, árak drjba jérece 80-100, csirke 40-60 kappan —, lud hizott 300-400, félkővér 220-240, pulyka hizott 250-350, félkővér 200-250, ludmáj 1 db 20-100 krig. A forgalom élénk.

Az újvásártéri piacra felhozatott a szokott községekől vasp. kb. 500 db, kocsin 90 db, gyalog-árusok 60 db, helybeli árusok 600 db, összesen 1250 db baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronként következők: tyuk 120-170, csirke 55-130, idei —, hizott kappan 260-270, sovány —, hizott réce 320-350, sovány réce 120-260, hizott lud (liba) 400-700, sovány lud 250-300, hizott pulyka 450-500, sovány pulyka 300-320, gyöngytyuk —, galamb pecsényének — krig.

Tojás. Hozatott a fővámterre vasp. kb. 119,000 db, hajón kb. 45,000 db, kocsin kb. 41,000 db, helybeli árusoktól 30,000 db, összesen kb. 194,500 db. A vásár élénk. Nagyban árak: 1 láda friss (1440 db) 2350-2500 kr., 100 db 180-210 kr., tojás meszes 1 láda (1440 db) — k., 210 db — kr., 1 db — krig.

Az újvásártéri piacra felhozatott a szokott községekől vasp. kb. 17000 drb, kocsin 14000 drb, gyalogárusok 20000 drb, helyb. árusok 21000 darab, összesen 54000 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2-2, 100 darab 180-195, 40 krért 20-22 drb, 1 láda 1440 drb 2600-2650, meszes tojás 1 db — 100 —, 40 krért — db, 1 láda 1440 drb — krig.

Zöldség. Hozatott a Ferencz József-rakpartra vasp. 300 q, hajón 250 q, kocsin 100 q, helyb. árusok kb. 300 q, össz. kb. 1050 q vegyes zöldség. A vásár élénk. Nagy. árak sárgarépa 100 cs. 120-500, 1 q 500-600, petrezselyem 100 cs. 120-500, 1 q 450-550, zeller 100 db 300-700, karalábé 100 db 200-600, vöröshagyma 100 db 50-100, 1 q 500-650, fokhagyma 100 f. 50-100, 1 q 1200-1400, fehérrépa 100 darab —, fejeskáposzta 1 q —, krajezárig, vörösrépa 100 darab 100-200 krajezárig, fejeskáposzta 100 darab —, kelkáposzta 100 db 80-150, vö öskáposzta 100 db —, fejes saláta 100 db 40-250, kötött saláta 100 db 80-160, burgonya 1 q 180-220, fekete retek 100 db 100-200, hónapos retek 100 csomó 150-300, zöldborsó 1 kg. 50-50, zöldborsó fejtett 1 l. 100-120 krig.

Felhozatott az újvásártéri piacra a szokott községekől szekéren k. 74 q, gyalog és helyb. árusok által 6 q, vasp. 150 q, összesen mintegy 150 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 60-120, 1 q 180-190, fejeskáposzta 100 db —, vöröskáposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db 120-240, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 db 60-150, kötött saláta 100 db —, ugorka savanyítani való 100 db —, ugorka savanyu 100 db 180-240, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, 1 zsák — zöldborsó héjas 1 kg. 14-16, zöldborsó fejtett 1 liter 80-40 krajezárig.

A Hunyady-téri piacra felhozatott kocsin 50 q, gyalogárusoktól kb. — q, helybeli árusoktól kb. 120 q, össz. 170 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 60-100, 1 q 180-220 fejeskáposzta 100 db —, vörös káposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db —, paradicsom 100 db —, 1 puttony —, fejes saláta 100 db 80-200, kötött saláta 100 db —, ugorka sav. való 100 db —, savanyított 100 db —, zöld paprika 100 db —, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, zöldbab hüvelyes 1 zsák —, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 liter 35-50 krig.

Gyümölcs. Hozatott a Ferencz-József-rakparti piacra vaspályán kb. 40 q, hajón kb. 10 q, kocsin — q, helybeli árusok által kb. 100 q, összesen kb. 150 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagyban árak: Fajalma 1 q 4000-5000, köz. alma 1 q 1600-2000, fajsárga 1 q —, közönséges körte 1 q 900-1000, köz. dió 1 q —, szilva magvaváló 1 q —, szilva vörös 1 q —, szilva aszalt 1 q 1200-1600, cseresznye faj 1 kg. —, cseresznye ol. 1 q 2000-40 0, meggy faj 1 q —, meggy köz. 1 q —, mogoró 1 q 1800-2600, gesztenye belföldi 1 q —, gesztenye olasz 1 q —, narancs 1 láda 600-800, citrom 1 láda 250-350, füge 1 kg. 15-16 krig

Az újvásártéri piacra felhozatott a szokott községekől vaspályán kb. — q, kocsin kb. — q, gyalog és helybeli árusok 10 q, összesen 10 q vegyes gyümölcs. A forgalom élénk. Árak a következők: Fajalma 100 db 180-260, 1 kg. 25-30, 1 db 2-3, közönséges alma 100 db 60-180, 1 kg. 15-18, 1 db 1-2, szőlő csemege 1 kg. —, szőlő köz. 1 kg. — kr, cseresznye köz. 1 l. 20-24 krajezárig.

A Hunyady-téri piacra felhozatott a szokott községekől vaspályán — q, kocsin — q, helybeli és gyalogárusoktól kb. 10 q, összesen kb. 10 q vegyes gyümölcs, közép forgalom mellett árak a következők: fajalma 100 db —, 1 kg. 80-50, 1 db 4-7, köz. alma 100 db —, 1 kg. 16-22, 1 db 1-3 kr, cseresznye, faj 1 kg. 40-40, cseresznye faj, 1 l. 30-30, cseresznye, köz. 1 kg. 25-30, cseresznye köz. 1 l. 20-24 kg

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1896. május 26. A székesfőv. vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozatott a szokott községekől 52 szekér réti széna, 10 szekér muhar, 22 szekér zsupszalma, 26 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár 5 szekér egyéb takarmány (lóhera, luczerna, zabos-bükköny, köles stb.), 600 zsák szecska. A forgalom gyenge. Árak q-ként a következők: réti széna 200-280, muhar új 230-260, zsupszalma 200-225, alomszalma 120-145, takarmányszalma —, tengeriszár 125-160, sarju 180-240, szalmaszecska 200-225. Összes kocsiszám 121, súly 96,800 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szürómahavásár. Május hó 26-án. A székes fővárosi közigazgatóság és mahavásári igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Borju- és birka vásár lassu lefolyásu volt. Felhajtott: 1100 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 48 drb növendék élő borju, 108 drb élő bárány; — drb belföldi, — db galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, — drb élőtt bárány, — db élő kecske.

Árak a következők. Élő borjuk: belföldi — frtig, kivételesen — frtig dbonkint, 25-40 frtig, kivételesen 41 frtig sulyra, növendék borju 17-33 frtig, kivételesen — frtig dbonkint, — frtig sulyra. Ölott borju: belföldi —, tiroli — frtig, galicziai — frtig, növendék borju — frtig dbonkint, bárány — frtig, bécsi — frtig sulyra. Élő bárány 4-50-7- forintig páronként. Ölott kecske — frtig páronként, kivételesen — frtig.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelenül beküldött kérdésekre nem válaszol a szerkesztőség.

Az Orsz. magyar gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadásáért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társ-szerkesztő: Jeszenszky Pál.

Összes gazdasági gépek.

Gőzcséplők

Szigoruan a magyar gazdasági viszonyokhoz alkalmazott gyártmányok.

Az összes gazdasági gépeket tartalmazó árjegyzékkel, szakbavágó felvilágosítással és tanácsal, árak és feltételek közlésével szivesen és díjmentesen szolgál

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

részvény-társulat.

Gyártelep: Budapest, külső váci-út 7.

Csimre ügyelni tessék!

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Elnök: **TELEKI Géza** gróf. Alelnök: **CSÁVOSSY Béla**.

Igazgatói tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, AHSBAHS LEO lovag, DESSEWFFY ARISTID, KÖMJÁTHY BÉLA,
PÉCHY TAMÁS, ROTHKUGEL ARNOLD lovag, RUDNYÁNSZKY BÉLA, SZENTKIRÁLYI KÁLMAN,
SZTÁRAY ISTVÁN gróf, SZÓNYI ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf.
Vezérigazgató: **SZÓNYI Zsigmond**.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet már a múlt évben életbeléptette azon reformokat, melyeket a gazdasági világ óhajtott. Az

épület- és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül olcsó díjtételei folytán tetemes megtakarítást tesz lehetővé; csakis a tiszta díjat számítja, minden más illeték kizárásával. A károk a leggyorsabban a legszolidabb alapon, a felek teljes melegezésére rendeztetnek.

A jégkárbiztosítás

a szövetkezetnél szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A szövetkezet **kárfelvételi költséget nem számít fel**, bejelentett teljes (total) kár esetén azonnal, legkésőbb ötöd napra küldi ki kárbecslőt, a szakbeszű pártatlanságát biztosítja és kár esetén **visszafizeti azon díj hányadot**, mely a biztosított és a becsléskor megállapított tényleges érték közti különbözetnek megfelel.

Gazdasági egyesületi tagok 5% díjengedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság **Budapesten** (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített helyi ügynökségek.

59967/96. C II.

Magyar királyi államvasutak.

Hirdetmény.

Oszták-magyar-bajor vasuti kötelek.

(Bréka állomásnak felvétele a friss- és aszaltgyümölcs valamint szilvaiz szállítására fennálló kivételes díjszabásba.)

F. évi május hó 20-ától díjszabási uton való rendezésig az oszták-magyar-bajor köteleki forgalomban a friss- és aszaltgyümölcs, továbbá szilvaiz szállítására 1891. évi szeptember 20-ától érvényes kivételes díjszabásban Vinkovei állomásra fennálló közvetlen díjtételek, 100 kg.-kint 0.61 márkával felemelve, Bréka állomásra érvényesítetnek.

Budapest, 1896. május hó 11.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Bérlet.

1230

A kis-tapolcsányi uradalomhoz tartozó majorságokból 1897. évi január 1-től számított 12 évre a következők fognak haszonbérbe adni:

1. A völgyben mintegy 200 méter tengerszin feletti magasságban a „Kistapolcsány” vasutállomás közvetlen közelében levő kistapolcsányi alsó és a zsitva-kenézi majorságok és pedig vagy együttesen, vagy külön-külön; az egyik 113 katasztr. hold 1408 □-ól szántókból, 1417 □-ól kertekből, 942 □-ól belsőségből; a másik 105 kat. hold szántókból, 261 □-ól legelőből, 607 □-ól belsőségből áll.

2. A dombos talajon, mintegy 200 méter tengerszin feletti magasságban, 4 kilométernyire a vasutállomástól a „Kraszni Major” nevű 311 kat. hold, 23 hold 737 □-ól legelő, 2 hold 24 □-ól bokros és 1 hold 1020 □-ól belsőség.

3. Erdőségben, mintegy 400 méter tengerszin feletti magasságban, vasutállomástól 9 kilométernyire, „Ribnik” nevű major: 39 kat. hold 989 □-ól szántó, 688 □-ól kert, 11 hold 1045 □-ól rét, 1 hold 693 □-ól legelő, 1438 □-ól belsőség.

4. Erdőségben, mintegy 409 méter tengerszin feletti magasságban a Kis-Tapolcsánytól 11–13 kilométernyire a fenyőkösztolányi majorság 72 kat. hold 1418 □-ól szántó, 13 kat. hold 107 □-ól rét, 38 hold 487 □-ól legelő, 1173 □-ól belsőség, 1556 □-ól kert.

Ezen fekvőségekhez a közel fekvő erdőségeken erdei rétek is kibérelhetők és széna, szalma s más egyéb készletek visszatérítés mellett átvehetők.

Az őszi vetéshez a szántók és épületek egy része már f. é. július havában rendelkezésre bocsájthatók.

A lakosság tótajku, Kis-Tapolcsánytól 4 kilométernyire van a vármegye székhelye Ar-Maróth és 45 kilométernyire van a nagy-surányi ezukorgyár.

A szerződési feltételek a főhercegi uradalmi intézőségénél Kis-Tapolcsányban megtekinthetők; ugyanoda az egyes vagy az összes bérleményekre vonatkozó ajánlatok f. é. július 1-ig beküldendők.

A Zalathnai kénkovand ipar r. t.

Brassói kénsav- és műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható **szuperfoszfátot, répa-, szőlő- és árpátrágyát, Thomas-salaklisztet, chilisalétromot, kénsavas ammóniákat és minden egyéb műtrágyát** szavatolt beltartalommal.

Fölvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint
a központi iroda
BUDAPEST IV., Bécsi-utca 5. szám.

Valódi

1228

Dr. KRÖCZER LÁSZLÓ-féle

szabadalmazott ruggyanta ojtószalagokat Dr. Kröczer László urtól személyesen jóváhagyott minőségben és nagyságban szállít

SCHMEIDLER I. N.

cs. és kir. udvari ruggyanta és celluloidneműek gyára.

FŐÜZLET: VII/2. STIFTGASSE 19. **BÉCS.**
FIÓKÜZLET: I. GRABEN 10.

Sürgönczim: GUMMISCHMEIDLER.
Egy kilogramm ára frt 10.40

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portomentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

Fontos minden járműtulajdonos részére!

I. Wiener Neustadt gyanta-terpentin, olajfinomító kátrány és zsírneműek gyára

FRANZ v. FURTENBACH
Wiener-Neustadtban.

Bejegyzett
VÉDJEGY.

1078

Uj különleges tengelykenőcs
Eddig el nem ért kenőképeség. olajjal vagy fétójajjal kenhető tengelyek számára.

Nem fagy meg nem csurog le s kizárja a menésközben való áthevülést, nélkülözhetetlen már használt tengelyek számára, bármely mód szerinti kenésre alkalmas. Vegyileg megvizsgálva. — Gyakorlatban kiróbált. Savmentes, vízmentes, gyantamentes

Csakis 5 kilogramos svedeti bádogdobozokban küldetik szét.
Egy doboz ára:

Ausztria-Magyarországban díjmentesen minden postaállomásra 2 frt 50 kr.
Bosznia és Hercegovinában díjmentesen minden postaállomásra 2 frt 75 kr.
Külföldre a bécsújhelyi állomástól 2 frt 25 kr.

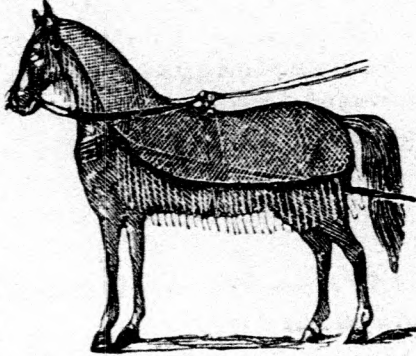
Magyar kenderből készült,
legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket,

ajánl a
BLEIER és WEISZ,

kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: Károly-körút 9. szám, a gróf Hadik-Barkóczy féle házban.
Gyártelep: Hajtsár-út 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörölők, ruhaszáritó kötelek,

Lóhálók,

készítések stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: istráng, kötőfék, rudaló gabonaszákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kőcz stb. a legjutányosabb eredeti gyári áron.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik.

Herkó Páter

A legelterjedtebb néppárti heti élelapp, változatos szöveggel, mulattató eredeti képekkel, a politikai romlott korszakellenes szatyrá és gúny által ostromozott heti eseményeivel, versekkel, adomattárral, kép-, szám-, sakk- és szövegtényekkel és sok más mulattató dologgal.

Szerkesztő: MARKOS GYULA.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt.

A szegényebb, de olvasni szerető közönség számára a „HERKÓ PÁTER” népies kiadását egész évre 2 frtért, negyed évre 50 kr-ért küldjük.

A „HERKÓ PÁTER” tót nyelven is megjelenő heti élelapp egész évre 2 frt, fél évre 1 frt, negyedévre 50 kr.

Március hó óta német nyelven is megjelenik a „HERKÓ PÁTER” heti élelapp. Naptárak, magyar, német és tót nyelven, az idő előrehaladottságánál fogva már csak 20 kr. darabonként.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV. kerület, Zsibárus-utca 7-dik szám.

Sternberg Armin és Testvére
cs. és kir. szad. hangszer-ípar
Budapest, VII. kerület, Kerepesi-út 36
Saját gyárműve mindenféle
hangszerek és azok kellekai és alkater-
részei. Mindennemű hangszerek és
zenélőkészítési javítása és hangolása
zakoszerű pontossággal teljesítetik.

A „Columbus” czimbalomverőfej meg-
szünteti az eddigi pa-
mutozást és czernázást, erős és csengő hangot
nyerünk általa. Minden verőre bárki ráhuzhatja
és mindenkor le is húzhatja. Sohasem pusztul el. Ára a verőpálcákkal
együtt az utóbbiak minősége szerint frt 1.50, 2.—, 2.50, 3.— és 3.50.
Külön a „Columbus”-verőfej párja frt 1.—.

Legújabb! **Legújabb!**
INTONA

Elpusztíthatatlan acélhangokkal, változatható érezésklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmány hangszere minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabot lehet játszani.
Ára 12 forint, a kótalapok darabja 30 kr.

Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel teljesíthetnek. **Képes árjegyzék** a) harmonikáról; b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról; c) minden egyéb hangszerekről, hangszer kellekekről és hurokról külön kiadásokban **ingyen és bérmentve** küldetik. — **Javítások pontosan eszközöltetnek.**

TELEFON.

KWIZDA-féle

Korneuburgi marha-táppor

több mint 40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánnyal, rossz emésztéssel, valamint tehéneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása czéljából.

Egy dobozzal 70 kr.,

fél dobozzal 35 krajczár.

Valódi csakis akkor, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

FŐRAKTÁR:

Kwizda Ferencz János

csász. és kir. osztrák-magyar és román királyi udvari szállító kerületi gyógyszerárban,

KORNEUBURG, Bécs mellett.

50508/96. számhoz.

M. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Utazási és szállítási kedvezmények,

melyeket az állami alkalmazottak s nyugdíjasok, valamint a magy. kir. államvasutak és ezen vasutak gépgyára s a diósgyőri m. kir. vas- és acélgyár nyugdíjasai az e tekintetben életbeléptetett új szabályzat szerint s feltételek mellett igénybe vehetnek.

A kedvezmények a következők:

I. Féláru menetjeggyel való utazásra jogosító arczképes évi igazolványok kiállítatnak:

a) rendes alkalmazásban álló, hivatali esküt tett állami tisztviselők, altisztek és szolgák részére, az illető hatóság vagy hivatal utján benyújtandó szabályszerű folyamodvány alapján;

b) oly állami vasuti és gyári nyugdíjas és nyugbéres alkalmazottak részére, kik díjazott tisztséget avagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, ha ezen körülmény a lakhelyükön székeli közigazgatási előjáróság által az igazolvány engedélyezése iránt benyújtandó folyamodványon szabályszerűen igazolva van.

Az arczképes évi igazolványok egyenként 1 frt 50 krnyi bélyegilleték és 50 krnyi kezelési költség lefizetése ellenében állítatnak ki s érvényességük tartama alatt tulajdonosaikat a díjszabás szerinti szomszédos forgalmi viszonylatokba eső vonalnak, valamint a nagy-kikinda—nagy-beckerekéi és szotmár-nagybányai helyi érdekű vasutak vonalainak kizárásával a magy. kir. államvasutak egész hálózatán, nemkülönben a kezelésük alatt lévő helyi érdekű vasutak vonalain, és a kir. szab. pécs-barcsi vasut vonalán az ugynevezett express, luxus- és külön vonatok kivételével bármely személyszállításra berendezett rendes vonat és kocsiosztály használatára jogosítják, a használandó vonatnem és kocsiosztálynak megfelelő féláru menetjegy váltása mellett.

Mindazok tehát, kik a fentiek szerint a maguk részére ily igazolványra igényt tarthatnak, annak a f. év végéig terjedő időszakra való kiállítását felettes hatóságuk utján arczképeknek és a 2 forintnyi illetéknek csatolása mellett benyújtandó folyamodványban közvetlenül a m. kir. államvasutak igazgatóságánál (Budapest, Andrassy-út 73—75. szám) legkésőbb f. évi május végéig, a következő évekre pedig legkésőbb az előző év december havának végéig, az évközben kinevezettek, illetve nyugdíjazottak pedig a kinevezetésüket, illetve nyugdíjaztatásukat követő hó végéig tartoznak kérelmezni, mivel azok, kik az arczképes évi igazolványt vagy egyáltalán nem szerzik meg, vagy annak kiállításáért elkésve folyamodnak, az illető naptári év folyamára a rendszeresített féláru utazási kedvezményre való igényt úgy a maguk, mint családtagjaik részére elvesztik.

Kivételt képeznek a XI. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők, valamint az állami altisztek és szolgák, nemkülönben a XI. fizetési osztályból nyugdíjazott állami tisztviselők, ugyszintén a nyugdíjas és nyugbéres állami vasuti és gyári altisztek és szolgák, kik a kedvezmény igénybe vehetése czéljából nem kötelesek az arczképes évi igazolványt beszerezni, s ennél fogva esetről-esetre folyamodhatnak egyes utazásra szóló igazolvány kiállításáért.

II. Féláru menetjeggyel egyszeri utazásra jogosító s illetve csak egy menetre, vagy egyszeri menet-jövetre érvényes igazolványok esetéről-esetre kiadatnak:

a) az I. a), és b) pont alatt főnebb említett állami vasuti és gyári alkalmazottaknak, nyugdíjasoknak és nyugbéreseknél, velük együtt élő nejek és családi kötelekben szülői ellátás alatt álló, még keresetképtelen gyermekeik és együtt utazó cselédjeik részére a fennebb megszabott feltételek mellett és korlátozással.

Hogy a család fő az arczképes igazolványt a saját részére megváltotta, ezen körülmény a kérvényen a felettes hatóság által bizonyítandó. — A szolgál minőségük cselédjei a kedvezményből kizárva.

b) Rendes alkalmazásban állott állami, vasuti és gyári hivatalnokok, altisztek és szolgák özvegyei részére a férj elhalálása folytán történő átköltözködés alkalmával saját maguk és családjuk tagjai, ugyszintén a családdal együtt utazó cselédjeik részére:

c) az a) pont alatt említett állami, vasuti és gyári alkalmazottak után hátramaradt nyugdíjat, illetve nyugbért élvező özvegyek és az említett feltételek és korlátozás mellett gyermekeik és cselédjeik részére.

A féláru menetjeggyel egyszeri utazásra jogosító igazolványok kiállítása iránti kérvények a hivatali felsőbbbségű illetőleg az illetékes közigazgatási előjáróság által igazolva s ezen hivatalok, illetve hatóságok hivatali pecsétjének alkalmazása mellett pártolólágt láttaozva a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál, vagy az államvasutak igazgatóságánál, vagy az államvasutak Budapest balparti, Budapest jobbparti, miskolci, debreczeni, kolozsvári, aradi, szegedi, szombathelyi vagy zágrábi illetvezettségének bármelyikénél nyújtandók be.

III. 50%-nyi díjmérséklésre jogosító szállítási utalványok kiadatnak:

a) rendes alkalmazásban álló, hivatali esküt tett állami tisztviselők, altisztek és szolgák részére új kinevezés vagy áthelyezés alkalmából szükségessé váló átköltözködések czéljából;

b) az előző pontban említett állami alkalmazottak özvegyei részére, a férj elhalálása folytán történő átköltözködés alkalmával.

Ezen szállítási utalványok engedélyezése iránti kérvényeket az a) alatt megnevezett személyek hivatali felsőbbbségű, a b) alatt megnevezett személyek pedig az elhunyt család fő volt hivatali felsőbbbsége által igazolva, s illetve ezen hivatalok pecsétjének alkalmazása mellett pártolólágt láttaozással ellátva az államvasutak igazgatóságánál vagy a fennebb megnevezett illetvezettségűeknél is benyújthatják.

Végül figyelmeztetnek az érdekelt személyek, hogy a jelen közlemény I—III. pontjaiban említett igazolványok, illetve szállítási utalványok eagedélyezése iránt benyújtandó kérvények mindenkor 50 kros bélyeggel felbélyegzendők.

Budapest, 1896. évi május hó 12-ik napján.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szö 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetésményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Egy 4000 holdas gulya, sertés és lótenyésztéssel bíró gazdasághoz magán-gyakornok azonnal felvétetik havi 25 frt élelmezésért. Czim a kiadóhivatalban. 1238

Bérgazdaságba egy nőten a gazdaságban gyakorlott ispán kerestetik. 240 frt fizetés és ellátással. Czim a kiadóhivatalban. 1240

Gazdasági gyakornok kellő képzettséggel felvétetik. Czim a kiadóhivatalban. 1278

Nős gazdatisztet keresek, a ki gazdasági tanítvánnyal végzett s néhány évig oly gazdaságban volt alkalmazva, hol szeszgyárat kezelte. Fizetés: 400 frt, 24 hl. rozs, 5 hl. árpa, 50 ko. kőszó, 2 holdas kert, 3 hold szántóföld, négy szobás lakás, szabad fűtés, a szükséges mellékeltelések, 4 téhen részére szabad takarmányozás az ökrökkel, 4 koca és egy évi szaporulékai részére legelő. Az állást szeptember 1-én foglalhatja el. Czim a kiadóhivatalban. 1273

Nagyobb bérgazdaságomban szakképzett **isz. nős kezelőtiszt** kellő tapasztalattal és gyakorlati tudással már nagyobb gazdaságokban önállóan működött a gazdasági könyvvitelben jártas folyó évi július 1-én való belépésre, alkalmazást nyer. Bizonyítvány másolatok ajánlatokkal együtt **Blau Adolf Ilonka pusztára** (posta Gyömöre) küldendők. 1279

Állást keresők.

Kulcsári állást keres egy megbízható egyén ki több éven volt e minőségben alkalmazva. Czim a kiadóhivatalban. 1269

Szeszgyárvezető ki jelenleg is mint ilyen működik alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1268

Kerestetik egy botos-ispáni, vagy felügyelő-gazdai, pajtamesterei vagy magtárnoki állás ügy szerény igényű családos német embernek, beszéd tőlt is s ki mint botos ispán több évig működött s Rajecz fűrdő igazgatósága, hol eddig szolgált, csakis a magyar nyelv nem tudása miatt bocsátja el szolgálatából. Az illető igen megbízható. Bővebb felvilágosítással szolgál Lósy Sándor gazd. intéző Rajecz fűrdő pr. Zsolna. 1175

A sárvári magy. kir. tejjgazdasági szakiskolából részint június elején, részint szeptember hó elején 15 tejjgazdasági szakgyeű fog kibocsátatni, kik mint **gazdasági segédítisztek**, illetve mint **főtehenesek és tejmunkások** keresnek szolgálatot. Megkeresések a szakiskola igazgatóságához intézendők: **Pta-Láncz** u. p. Felső-Kald. 1281

Egy a budapesti kir. vin-czellér képző tanítvány végzett hallgatója, ki már 5 év lefolyása alatt, nagyobb uradalmakban, mint homoki, gyéritési, elárasztási és ojtvány szőlők telepítésével s kezelésével, gyümölcsös, gyümölcsfa-és szőlőajtvány iskola létesítésével valamint borok és pinczekezeléssel foglalkozott, hasonmínőségű állást keres, f. évi június hó 1-ére esetleg azonnal. Czime megtudható e lapok kiadóhivatalánál. 1262

Házvezetőnőnek, avagy német bonnénak, ki a fűhervarrás és a házi ruha kijavításához kitűnően ért, ajánlkozik egy isz. nős, szeszyen feltételek mellett. Czim e lap kiadóhivatalában. 1179

Állatok.

Eladó, gróf Zichy János úr nagybányai méneséből egy hét éves **félvér sárga kancza**, tenyésztésre kiválólag alkalmas, telivér apától származó szopós csikóval s jelenleg is telivér ménnel befedezve. Közlelbi felvilágosítással szolgál az uradalmi intézőség **Nagy-Lágon**, u. p. Nagy-Láng, Fehér-megyén. 1270

Egy jól betanított nagyon szelíd, a disz felvonuláshoz nagyon alkalmas igen szép sötét pej herélt 16 markos eladó, **Czifferen Pózsomymegyében**. (Levél az uradalmi tisztőséghez czimzendő. Ára 800 frt. 1282

Egy hatéves pej, herélt, paripa, *mely 173 cm. magas, nagyon erős, nehéz lovas alá való, jól van lovagolva, igen figurans és és hibánélküli 650 frtért frtért eladó. Lelevelek „Ménés” jelige alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 1258

Tholnay Reginald Folyfalvi (u. p. Marosvásárhely) méneséből eladó 12 drb 3 éves **félvér csikó** Charley ang. telv. apától. Ertekezhetni a tulajdonossal. 1257

Vételre keresek magyar gulyabeli marhát, főképen üszöket és tinókat, esetleg teheneket is, ha fiatalok és szelidek. Czim a kiadóhivatalban. 1274

A tarmamérai uradalom Rambouillet Precoce törzshasználatból kiváló minőségű **tenyészkocok** eladók. Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi tiszt-tisztóság. **u. p. Tarnaméra, vasuti-állomás Ludas** (Héves-megyén). 1283

Vegyesek.

Élő sövény. Gleditschia (korona tövis) csemeték ezre 4 frt. — Gleditschia magvak, szőlőajtványoknál árjegyzék bérmentve. Czim a kiadóhivatalban. 893

Bérlét Baranyában 1200 kat. hold fundus instructussal Szeptemberre átadandó. Czim a kiadóhivatalban. 1073/a

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közt időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csakely kamattal tőke is törlesztetik. Leboncolás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, katasterterv, Konvertálás bélyeg-és illetékmentes. Czim:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet. Budapest, Váci-körút 39. sz. Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Jelzálog kölcsönt és convertálásokat házakra, földbirtokokra legelőnyösebben és gyorsan közvetít minden előleg nélkül **Schiff Gyula** Budapesten, Garay-utca 19. szám. 1244

FISCHER J.

zsák gyári raktárában **BUDAPEST** Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák kölcsönben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák jutányosan kaphatók. **Repczeponyvák** darabonként 3 forinttól feljebb. 1116

Birtok

azonnal bérbeadó kedvező feltételek alatt 900 hold közel vasúthoz Vas megyében. Czim a kiadóhivatalban. 1267

A magyar gazdatisztek és erdőtiszték országos egyesülete ajánlja a t. ez. földbirtokos és bérlo uraknak allasközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdőszelvény foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdőszelvényi és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legelőcsőbb díjtételekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kivánatra alapszabály díjtételekkel és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

Bérlét kerestetik 500-800 holdig, nem messze Budapesthez. Czim a kiadóhivatalban. 1073/b

Egy használt jókarban lévő Clayton & Schuitenworth féle 8-as **cséplőszekrény** jutányos áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1276

Magy. kir. államvasutak.

67182/IV. 96. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az étkező kocsis szolgálat Bécs-Bpest között a 107. sz. luxusvonatnál f. évi május hó 23-ától kezdve beszüntetett. E helyett ugyanezen viszonylatban a 105. sz. gyorsvonat fog a fenti naptól kezdve étkező kocsival közlekedni.

Bpest, 1896. május hó 18. **Az igazgatóság.** (Utányomás nem díjaztatik.)

„Biztosítási Panama

és a mozgósított 115 millió”

irta: **Mándi Márton Zsigmond.** Ára 1 korona. **Kapható lapunk kiadóhivatalában.**

Csongrádmegyében

egy 255⁹⁰⁰/1200 holdas legjobb buzatermő birtok folyó évi október 1-től 6-10 évre hasznabérbe adó. A birtok áll 222⁹⁷⁸/1200 h. szántóföld. 20 h. legelőből, 6 h. 3 éves szőlőből s 5²²²/1200 h. belesőségéből, hozzá tartozik még egy 29. kat. hold kitűnő bérlét kaszáló, mely szintén átvehető. — Van a birtokon 22 kat. h. dohánytermelés, igen jó karban tartott gazdasági épületek, 4 szobás urilak; vasuti állomás 3/4 órányira van. — Az instruktív készpénz mellett átvehető. Czim a kiadóhivatalban. 1264

Egy, egy 800 holdas, sik fekvésű, újabb irtásu, igen jó minőségű, vasut mellett **birtok**, jelen ösztől tíz évre bérbeadó; ugyanott eladó egy még teljesen jó karban levő s jelenben a szokásos évi renovatit sem igénylő, nyolcz lőerejű Clayton és Schuttlerworth-féle **cséplőgarnitúra**. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 1260

7725./III. szám.

!! Kevés tőke szükséges !!

Birtok Slavoniában Pozsega mellett a vasutnál, **3E0 kat-hold** terjedelmű, melyből 300 hold szántó, 13 hold rét, 67 hold erdő, mind kikerekitve, jó lakó- és gazdasági épületek, instrualva, **kedvező** fizetési módozatok mellett eladó. — Ára 60,000 frt. Teher 43,000 frt. — A vételhez 6-7 ezer frt elég-séges. — Felvilágosítással szolgál csakis vevőknek. **Emil Jahnz in Agram.** 1277

Ajánljuk mindenkinek, a ki Magyarország történetét dióhéjba szoritva birni óhajtja, hogy rendelje meg a **Független Újság** kiadásában megjelent

Magyarország ezredéves története

Honfoglaló őseink története című könyvet, írta **Alpári Lajos**, mely zamatos magyarsággal tárgyalja ezredéves multunk történetét. **A könyv 8 darab szép képpel van díszítve. Ára bérmentes küldéssel 25 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban.**

Magy. kir. államvasutak. 56664/C IV. sz.

Zónarendszerű személydij-szabás életbeléptetése a magyar délkeleti helyi érdekű vasuton.

A magyar délkeleti h. é. vasuton a megnyitás napjával zónarendszerű személy- és podgyászdij-szabás lép életbe. Ezen díjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás elarusító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 10 kr-ért kapható.

Bpest, 1896. május 20-án. **Az igazgatóság.** (Utány. nem díjaztatik.)

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szombathely.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Kis-Czell állomásán az állomási vendéglő üzletére kötött szerződés 1896. évi június hó 15-én lejárván, nevezett vendéglői üzletnek ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra, azaz 1896. évi június hó 15-től 1899. évi június hó 14-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Kis-Czell állomásán levő vendéglő üzletének bérbevétele” 7725/896. számhoz” felirattal ellátott, koritékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896. évi május hó 27-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térti vevény mellett nyújtandók be; bánatpénz fejében pedig 150, azaz: egyszázötven o. é. forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1896. évi május hó 26-án déli 12 óráig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de csak névértéken alul fognak számíttatni.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség (III.) forgalmi osztályában a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miéirt is az ajánlatot tevőkől feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak részéről fentartatik azon jog, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Szombathely, 1896. évi május hóban. (Utányomat nem díjaztatik.)

Magy. kir. államvasutak.

Igazgatóság. 58434/A IV. 96. A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének kezelése alá tartozó karczag-tiszafüredi h. é. vasut Kun-Madaras, Tisza-Szt-Imre és Tisza-Szóllós állomásokkal, továbbá Karczag-Vásártér megálló rakodóhelyivel és Tatárülés megállóhelyével f. é. május hó 17-én a nyilvános forgalomnak átadott.

Valamennyi állomás az összes, Karczag-Vásártér megálló rakodóhely a személy, podgyász, kocsirakományi teherárú és élő állat, Tatárülés megállóhely pedig csak a személy és podgyász forgalomra van berendezve. Bpest, 1896. május hó 19-én.

Az igazgatóság. (Utány. nem díjaztatik.)

„ADATOK

Magyarország gyümöles-termeléséhez.”

E teljesen gyakorlati irányu szakmunka, mely az **Országos Magyar Gazdasági Egyesület** kiadásában most jelent meg, dióhéjban ismerteti az ország gyümöles-termelési és értékesítési viszonyait, kijelöli az egyes vidékekben legjobb sikerrel termelhető fajtaikat s a nagyobb gyümöles-termelők címjegyzékét nyújtja. A munka nemcsak a gazdák-nak és kereskedőknek, de mindenkinek, ki gyümölesöt vételre keres, hasznos szolgálólatot teljesít.

Ára 50 kr., postaköltséggel 55 kr.

Megrendelhető az **Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél Budapest, (Köztelek)** és **Kilián Frigyes** könyvkereskedőnél, Budapest, Váci-utca 30. 1158

A MESTERSÉGES BORO KÉSZÍTÉSÉNEK ÉS FORGALOMBA HOZATALÁNAK TILALMÁRÓL szóló

TÖRVÉNY.

Magyarok Jozszoakkal ellátta: **Dr. LÓNYAY FERENCZ.** Ára 80 kr. Ára 80 kr

használatban, teheneknél a szelájából.

János irányi udvari mellett.

Igazgatóság.

államvasutak üggyeljesai az e nybe vehetnek.

es évi iga-

selők, altisztek szabályszerű

zottak részére, n körülmény a delyezése iránt

gilleték és 50 ségük tartama atokba eső vo- helyi érdekű zatan, nemkü- zab, pécs-barcsi el bármely sze- a jogosítják, a váltása mellett. lványra igényt ttes hatóságuk nyújtandó folya- est, Andrassy- e pedig legké- ezettek, illetve övető hó végeig vagy egyáltalán ető naptári év gy a maguk,

selők, valamint el nyugdíjazott anti és gyári al- n kötelesek az folyamodhatnak

illetve csak gazolványok

gyári alkalma- eik és családi és együtt utazó assal.

egváltotta, ezen ga minőségnek

okok, altisztek ödés alkalmával edelek részére: ak után hátra- tétélek és kor-

kiállítás iránti öljáróság által mazása mellett y az államvas- pest jobparti, zagrabi üzletve-

k kiadatnak: selők, altisztek ssé való átköl- szére, a férj el- z a) alatt meg- helyek pedig az n hivatalok pe- vasutak igazga- natják. zlemény I-III. ezése iránt be-

azgatóság.

Bérszántás gőzekével.

A legújabb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekkel** talajművelésre vállalkozik 527

WOLFFERNŐ gőzszántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

Cs. és kir. szab.

vizmentes szövetgyár,

legnagyobb és legrégebb az országban.

Alapított 1831.

32 kintetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST,

BÉCS,

V., Mária Valéria-utca 10. — I., Volksgartenstrasse 1.
VIZMENTES TAKARÓK (PONYVÁK),

kazalok, gépek, kocsik és vasuti kocsikra olcsóbb és legjobb elpusztíthatatlan minőségekben, továbbá

REPCZE-PONYVÁK, MAGGYÜJTŐ-PONYVÁK, TÖMLÖK.

ESÖKÖPENYÉK és ÖLTÖNYÖK kautsukból és anélkül.

TÜZ- és ITATÓ-VEDREK, SÁTRAK, LINOLEUM.

ÁRJEGYZÉK és MINTÁK INGYEN és BÉRMENTVE.

„LEGGYORSABB KISZOLGÁLÁS.”

Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják, s sziveskedjen határozottan **ELSINGER** gyártmányt kérni. 928

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 24-dik szám.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti gyapjú aukciókra

melyek ez év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapban fognak megtartatni. Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál 4996

HELLER M. és Tsa

Budapest, Erzsébet-tér 13. szám.

SCHIWITZ mérnök-féle

kitűnő cs. és kir. szabadalmazott

Peronospora fecskendők,

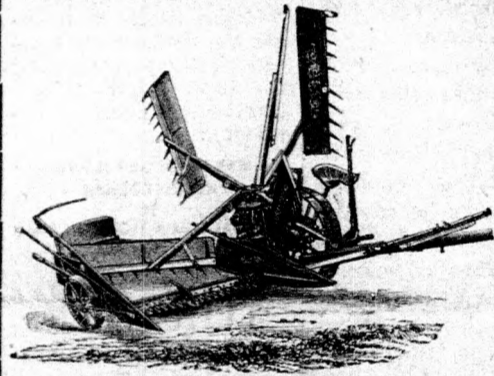
melyek egyszerűségük, tartósságuk és könnyű kezelhetőségük miatt a legnagyobb elterjedésnek örvendenek. Mindeme előnye dacára garantizált minőségben, teljesen felszerelve, az eddigi olcsó áron bérmentve, valamennyi belföldi postaállomásra franco szállítjuk:

1225 faputtonnal á 10 frtért,
csinos és erős Cartonputtonnal II frtért.

SCHIWITZ & COMP. TRIEST.

Árjegyzéket és prospektust kívánatra bérmentve küldünk. Gyártunk kénporlasztókat és megszakítás nélkül dolgozó borsajtókat is.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

ALBION fűkaszaló gépek,

ALBION marokrakó aratógépek,

HARRISON Mc. GREGOR & Co.

angol gépgyárából,

melyek az összes hazai versenyeken kintetésben részesültek, legutóbb a turkevei és szombathelyi gépversenyeken **arany éremmel** díjazottak, kaphatók

GRAEPEL HUGO gépgyárosnál,

Budapest, V., Külső Váci-ut 46. szám.

A legújabb szabadalmazott szer mindenféle rovar biztos elpusztítására, különösen az orrmányos, dög, adonis és eserebogár, továbbá a földi bolhák kiirtására a

ROVARIN ÉS CLEONIN

Ezen „Rovarin intézetben” előállított preparátumok, melyek vízzel hígítva, fecskendezővel a megfelelő növényre lesznek permetezve s a rovarokat teljesen megsemmisíti, anélkül, hogy a növénynek csak legcsekélyebbet is ártana.

A „Cleonin” sűrű folyadék alakjában szállított dobozokban, (mely utóbbiakat, ha jó karban maradnak —) visszaveszem; a „Rovarin” ellenben csomagokban; mindkettőt használatra készen. A répa permetezésénél 1200 □-öl, vagyis 1 magyar hold területre körülbelül 4 kgr. „Rovarin” vagy 1272 „Cleonin” szükséges.

1 kg. „Rovarin” vagy „Cleonin” ára 1 frt 10 kr.

Pontos használati utasítás minden küldeményhez mellékelve. — Megrendelések

Jaklitsch János „Rovarin intézet”-éhez
Pozsony, Mihály-utca 5., küldendők.

Gépolajat,

u. m.: valódi, tiszta oliva-olajat, elsőrendű, savtalanított repce-olajat, orosz ásvány-olajat stb.

Olasz saponáriát

tisztán vastag gyökerekből őrölve. Takaró-és szekérponyvákat.

Fertőtlenítő szereket,

u. m.: karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálcz stb.

carbolloleumot, rézgáliczot, keserűsót

csudásót, kocsikenőt, petroleumot.

Zsákokat és ponyvákat

kátrányfestékeket, fedéllakokat,

mütrágyát.

szállít

A cséplőidényre

gépolajat, szalonnát

és a szükséges egyéb cikkeket, előjegyzésbe véve, a megrendelő tetszése szerinti időben és részletekben szállítom.

Luczernát! Lóherét! Fűmagvakat minden célra és minden egyéb gazdasági vetőmagvakat és gazdasági cikket és vetőmagot a **legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.**

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN, V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Sürgöny-czim: „CERES” Budapest.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálom.